

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың
Ғылыми-әдістемелік кеңесінің
«__22__» __06__ 2020 ж. мәжілісінің
№ __6__ хаттамасымен бекітілген
Оқу ісі жөніндегі проректор
Хикметов А.К.

**«8D02209-ШЫҒЫСТАНУ (ФИЛОЛОГИЯ БАҒЫТЫ)» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
PhD ДОКТОРАНТУРАҒА ТҮСУШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН МАМАНДЫҚ БОЙЫНША
ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

АЛМАТЫ 2020

Бағдарлама «8D02209-Шығыстану» мамандығы бойынша Мемлекеттік жалпы білім беру стандартына сәйкес жасалған. Бағдарламаны құрастырушылар: т.ғ.д. Алдабек Н.А., филол.ғ.к., филол.ғ.д. Надирова Г.Е., филол.ғ.к., доцент Қалиева Ш.С., филол.ғ.к., доцент Көптілеуова Д.Т.

Бағдарлама кафедралар мәжілісінде
қарастырылған 16.06.2020 ж. №38 хаттама
Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия
кафедрасының меңгерушісі _____ П.М. Сүлейменов

Факультеттің әдістемелік бюросында мақұлданған
18.06.2020 ж. №10 хаттама
Әдістемелік бюро төрайымы _____ А.Т. Абуова

Ғылыми кеңес мәжілісінде бекітілген
19.06.2020 ж. №10 хаттама
Ғылыми кеңес төрағасы,
факультет деканы _____ Ы.М.Палтөре

МАЗМҰНЫ

1. Мамандық бойынша түсу емтиханының мақсаттары мен міндеттері

Оқуға түсу емтихандарының бағдарламасы «Академиялық мақсаттарға арналған шығыс тілі», «Шығыс елдеріндегі қазіргі тарихи үрдістер», «Оқитын тіл елінің әдебиеті» пәндері бойынша докторды дайындаудағы негізгі білім беру бағдарламасының минимум мазмұнын есепке ала отырып жасалған.

«Шығыстану» мамандығы бойынша докторантураға түсу емтиханының мақсаты магистратурада оқу барысында жинақтаған білім қорын анықтау болып табылады. Сондай-ақ докторантураға түсуге талапкердің PhD білім беру бағдарламасын оқу барысында қалыптасатын арнайы біліктілікті табысты меңгеруге қажетті жалпы біліктілігінің сай екенін бағалау болып табылады.

Емтихан міндеттері мынада:

- ақпаратты синтездей алу және нақтылауға, танып таңдауға, іздеуге деген болашақ докторанттардың қабілеті мен дайындығын бағалау;
- оқуға түсушілердің магистрлік білім беру бағдарламасындағы оқу пәнін ұғынғанын бағалау;
- оқуға түсушінің қазіргі ақпараттық қорларды оқу барысында қолдана алу дайындығын бағалау;
- PhD білім беру бағдарламасы бойынша оқуға түсушінің оқуға деген ынта-жігерін, талабын анықтау.

Бұл үшін оқуға түсушілер өздерінің шығыс тілінің негізгі курс теориясына қатысты білімдерін, әр түрлі тақырып бойынша ауызша және жазбаша қатынас деңгейіндегі тілді практикалық тұрғыда қолдану машықтарын көрсетулері керек. Оқитын ел тарихының даму заңдылықтарын; оқитын елдің әлеуметтік-экономикалық және саяси дамуын; Шығыс елдері қоғамдарының әлеуметтік-экономикалық, мәдени және саяси салалардағы біршама өзгерістермен сипатталатын дамуына жаһандану үдерісінің тигізген ықпалын; Шығыс елдерінің дүниежүзілік шаруашылық-саяси жүйесіне интеграциялану кезеңіндегі бұл елдердің тарихындағы іргелі мәселелері жайында білулері қажет.

Бағдарламаның мазмұны мен құрылымы шығыс тілін меңгерудің классикалық схемасы есепке алына отырып жасалған: біртұтастық пен сабақтастық, бөлімдердің өзара қарым-қатынасы, дара құбылыстарын және ерекшеліктерін жүйелеу. Бағдарлама оқуға түсушінің оқитын шығыс тілімен байланысты елге ерекше көңіл бөле отырып, шығыс қоғамдары мен мемлекеттерінің ерекшеліктері бойынша, діни даму, халықтың саяси санасы, саяси институттар, саяси партиялар, сыртқы саясат, экономика, мәдениет т.с. бағыттары бойынша білім деңгейін анықтау мақсатында құрастырылған.

2. PhD докторантураға түсуші тұлғалардың даярлық деңгейлеріне қойылатын талаптар

Докторантураға түсуші магистрлерді дайындау деңгейіне сай жалпы кәсіби және жалпы мәдени біліктілікке ие болуы керек, атап айтқанда:

- Ойлау мәдениетіне ие болуы, жалпылауға, талдауға, ақпаратты қабылдауға, мақсатты қойып, оған жету жолдарын таңдауға қабілетті болуы тиіс;
- ауызша және жазбаша сөзді логикалық тұрғыда дұрыс, дәлелді және анық құра біледі;
- өзін-өзі дамытуға, шеберлігі мен квалификациясын жетілдіруге ұмтылады;
- болашақ мамандығының мәнділігін жете ұғынады, кәсіби қызметін орындауға деген ынта-жігері жоғары;

Докторантураға түсу үшін үміткерлер келесі мамандықтар бойынша академиялық магистр дәрежесі болу қажет: 7M02217 - Шығыстану; 7M02310- Шетел филологиясы (шығыс тілін білу міндетті); 7M02302 – Аударма ісі (шығыс тілін білу міндетті); 7M03114 – Аймақтану (шығыс тілін білу міндетті);

Докторантураға түсуші шығыс тілінен және Шығыс елдерінің тарихынан магистр деңгейіне сай көлемде білімге, біліктілік және машыққа ие болуы тиіс.

Шығыс тілінің орфографиялық, орфоэпикалық, лексикалық, грамматикалық және стилистикалық норма біліміне ие болу. Лингвистикалық, әлеуметтік мәдени және прагматикалық жақтарын қамтыған сөз коммуникациясының әр түрлі саласында коммуникативті қызметті іс жүзінде атқара білу. Практика жүзінде сөйлеудің негізгі сөз формаларын қолдана білу: баяндау, сипаттау, пайымдау, монолог, диалог. Сөйлеу мәдениетін және сөйлеу этикетіне қатысты білімге ие болу. Шығыс елдері тарихына, оқитын ел тарихына қатысты білімге ие; оқитын елдің саяси жүйесіне, әлеуметтік-экономикалық құрылысына қатысты сұрақтарға жауап бере алады. Болашақ докторанттар шығыс қоғамдарының даму ерекшеліктерін және олардың іргелі мәселелерін терең түсінулері керек. Бұл аумақты және іргелі шығыстанушылық білім берудің негіздерінің бірі болып табылады.

Емтиханның нысаны – құрамалы жазбаша-ауызша емтихан. Емтихан тапсыратын үміткерлер, емтихан билетіндегі сұрақтарға байланысты өз жауаптарын - жауап беру парақтарына жазады, ал емтихан комиссиясына ауызша жауап береді. Апелляцияға берілген жағдайда, қарастырудың негізі - жауап беру парақтары болып табылады.

3. Білім беру бағдарламасының пререквизиттері

- Академиялық мақсаттарға арналған шығыс тілі (5 кредит)
- Шығыс елдеріндегі қазіргі тарихи үрдістер (5 кредит)
- Оқитын тіл елінің әдебиеті (3 кредит)

4. Емтихан тақырыптарының тізімі

«АКАДЕМИЯЛЫҚ МАҚСАТТАРҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫС ТІЛІ» пәні

Академиялық қатынас.

Академиялық қатынас түсінігі. Оқу және ғылыми академиялық ортадағы сипаты: жіберуші, қабылдап алушы, мәтін/дискурс, коммуникация контексті, коммуникация нәтижесі.

Коммуниканттар сипаттамасы.

Коммуниканттардың тұлғалық сипаттамасы. Автордың ұстанымы, көзқарасы, мақсаты. Адресат факторы.

Ғылыми ауызекі түрдегі қатынастың спецификасы.

Мақсаты. Мазмұны, құрылымы мен композициясы. Тілдік шығарма. Сындық талдау мен аргумент келтіру тәсілдері.

Ғылыми жазба түрдегі қатынастың спецификасы.

Мақсаты. Мазмұны, құрылымы мен композициясы. Тілдік шығарма. Сындық талдау мен аргумент келтіру тәсілдері.

Ғылыми стиль.

Ғылыми мәтіннің/дискурстың ерекшелігі. Аналитикалық шығармалардың жанрлық түрлері. Ғылыми тіл мәдениеті. Академиялық ортадағы тілдік этикеттің ұлттық-мәдени спецификасы.

Ғылыми тіл мәдениеті.

Ғылыми тілдің жалпы сипаты. Ғылыми қатынас пен ғылыми тілдің жалпы сипаттамасы. Академиялық ортадағы ұлттық-мәдени ерекшелік.

Шығыс тіліндегі ғылыми жазба мәтін.

Ғылыми жазба стилдің жалпы сипаттамасы және ерекшелігі. Шығыс тіліндегі ғылыми стилдің орны мен рөлі.

Ғылыми тілдің негізгі стилдік түрлері және ғылыми мәтіннің жанрлары.

Ғылыми жазба тілдің негізгі төрт стилдік түрлері. Ғылыми мәтін авторының стратегиясы мен тактикасы.

Аналитикалық шығармалардың тілдік ерекшеліктері.

Ғылыми терминология. Активтік және пассивтік конструкциялар. Лексикалық және синтакстік параллелизм. Стилистикалық тәсілдер. Мазмұндау түрі.

Тілдік аналитикалық жұмыстарды дайындау кезеңдері.

Жоспарлау. Жоба үлгісін дайындау. Алғашқы нұсқасын даярлау. Қорытынды / соңғы нұсқасын даярлау.

Академиялық оқу.

Мәтіндер типологиясы. Ақпарат көздері. Ақпаратты жинау, өңдеу тәсілдері. Алынған ақпаратты сапалы және сандық тұрғыда қолдану.

Академиялық хат.

Жазба аналитикалық шығармалар/жұмыстар түрлері: эссе, реферат, аннотация, баяндама, курстық/диплом жұмысы. Тілдік құралдарды қолдану.

Академиялық қатынастың ауызша түрі.

Ауызша аналитикалық жұмыстардың түрлері: презентациялық көрсетілім, ғылыми хабарлама, баяндама, талқылау, диспут. Вербалдық және вербалдық емес компоненттерді қолдану спецификасы.

Шығыс тіліндегі ғылыми мәтінді техникалық реттеу.

Орфография, пунктуация, аббревиатуралар, цитаталар келтіру, сілтемелер, қосымшалар, библиография. Техникалық реттеуде компьютерлік технологияларды қолдану.

Шығыс тілінде филология бағытында ғылыми зерттеулер жүргізудің тәсілдері мен әдістемесі.

Зерттеу жүргізудің тәсілдері мен әдістерін таңдау. Теориялық тәсілді қолдану. Эмпирикалық тәсілді қолдану.

Ғылыми тіл лексикасы.

Ғылыми термин. Жалпы ғылыми сөздер. Ғылым тіліне қойылатын талаптар. Жалпылама қолданылатын ғылыми лексика. Жалпы лексика. Терминология.

Ғылыми мәтінді аудару.

Ғылыми мәтінді қытай тілінен аударудың қиындықтары. Ғылыми мәтінді қытай тіліне аударудың қиындықтары. Аудармада қолданылатын арнайы тілдік грамматикалық ерекшеліктер.

Түпнұсқа шығыс тілінде ғылыми мәліметтерді жинау әдісі.

Түпнұсқа шығыс тілінде ғылыми мәліметтерді жинау әдістері мен тәсілдері. Шығыс тілінің құрылымдық ерекшеліктері.

«ШЫҒЫС ЕЛДЕРІНДЕГІ ҚАЗІРГІ ТАРИХИ ҮРДІСТЕР» пәні

1. Шығыс елдеріндегі қазіргі тарихи үрдістері жайлы ғылымның пәні мен нысаны туралы түсінік. Аталған проблемалардың қазіргі заманғы историографиясы (тарихнамасы). Тарихи ғылымдар аясында мемлекет және қоғам туралы түсінік. Мемлекет терминінің - дәстүрлі қоғамдарға қатысты түсінігі. Қазіргі заманғы шығыс қоғамының негізгі қасиеттері. Дәстүрлі қоғам дамуының шегі. Шығыс қоғамындағы дара тұлғаның ролі. Ұрпақтан ұрпаққа берілетін билік және оның саяси даму шеңберіндегі ролі. Әлемдік саяси процестер (жаһандану, декмократизация, интеграция және аймақтану) және Шығыс елдері. Әлемдік саясаттағы исламның алатын орны мен ролі, араб-мұсылман әлеміндегі демократия мәселелері, Шығыстағы саяси процестердің ерекшеліктері, заманауи қақтығыстар мен этникалық факторлардың ролі.

2. Жаһандану аясындағы Шығыс Азиядағы халықаралық қатынастар. Қытайдың жаңа ролі. Тайвань мәселесі. 1996 ж. Тайваньдық шағын-кризис. Гонконг мәселесінің шешілуі. Оңтүстік Қытай теңізі аймағындағы аймақтық даулы мәселелер. АҚШ пен Жапония одағының дамуы.

3. Әлемдік саясаттағы исламның алатын орны. «Исламдық фактор» түсінігі. Исламдық фактордың басқа елдердің ішкі процестеріне әсері. Интеграциялық процестер ислам әлемінде. Исламдық фактордың халықаралық процестерге әсері. Исламдық саяси ұйымдар. Ислам және демократия. Ислам әлемінің секуляризмге қатысы.

4. «Ислам конференциясы: тарихы және қазіргі келбеті» ұйымы. Ислам конференциясының (ОИК) құрылуы. Ұйымның құрылымы. Исламдық даму банкысының құрылуы (ИДБ). Саммиттер және ұйымның келісімшарттары. Түркия, Египет, Иран, Пәкістан, Бангладеш, Малайзия, Индонезия, Нигерия құрамындағы «Үлкен исламдық сегіздіктің» құрылуы. Ұйымның ислам әлемінде алатын орны. ОИК және оның даму болашағы.

5. Ғасырлар көкжиегіндегі ислам елдері. Ислам және мұсылман әлемінің даму келешегі. Роль ислама в политике. Биоплярлы жүйе аясындағы ислам елдері саясатының қалыптасуы мен дамуы.

6. Араб елдерінің ішкі саясат бағытының қалыптасуына исламның әсері. Таяу Шығыстағы қақтығыстар және ислам мемлекеттерінің ұстанымдары. Парсы шығанағы елдерінің ішкі саяси бағыты. Магриб және Солтүстік Африка елдерінің саясатының қалыптасуы мен дамуы.

7. Араб-мұсылман елдері әлеміндегі демократия мәселелері. Ислам және демократия. Либерализм концепциясының және демократиялық қатынас түсінігі. Демократиялық аймақтық плюрализм. Демократияға қатысты сүнниттердің көзқарасы. Демократияға қатысты шииттердің көзқарасы. Философиялық көзқарас. Исламдық демократия тәжірибеде. Исламдық демократиялық партиялар.

8. Исламдық радикализм және қазіргі заманғы терроризм проблемасы. «Исламдық радикализм» түсінігі. Радикалды ұйымдардың әлемде қалыптасуы. «Терроризм» ұғымы. Террористік ұйымдармен күрес.

9 Шығыстағы саяси процестердің ерекшеліктері. Постколониалды Шығыстағы билік пен саясат. Дәстүршілдік мұрасы. Шығыс елдеріндегі колониализм және капитализмнің дамуы. «Шығыс қанаушылығы» ұғымы. «Парламенттік авторитаризм», «авторитарлы демократия» ұғымы.

10 Жапонияның саяси жүйесі және саяси мәдениеті. Жапонияның саяси жүйесі. Жапонияның заңдық билігінің құрылымы. Орындау билігінің қалыптасуы. Саяси партиялар және оның құрылымы. Жапонияның дәстүрлі мәдениеті.

11 ҚХР-дың және Тайваньның саяси жүйесі және саяси мәдениеті салыстырмалы болашақ болжамында. Тарихи дамудың әлеуметтік-психологиялық аспектілері және дәстүрлі саяси мәдениеттің қазіргі заман институттарына әсері. Қытайлықтардың "ұлттық мінезінің" ескішіл белгілері: конфуцишілдік авторитаризм, шаңырақ және тайпа культі, иерархияны қабылдау, әлеуметтік тәуелділіктің табиғи арнасына бағытталу. Ымырашылдық және гармония, бейімделу – қытайлық "стереотипті бихевиоризмнің" өзегі. Қытай ведомстволарындағы партикулярлы қарым-қатынастар ("гуаньси") және тік байланыстардың басым болуы. "Стратегемді" саясаттың ерекше типі. Саяси күресте персонификацияның және "иілгіш" мінездің жоғарғы дәрежесі. Қытай басшыларының саяси өзреуіндегі сыртқы индикаторлары. Патернализм және непотизм орны.

12 Үндістанның саяси жүйесі мен саяси мәдениеті. Үндістанның сақталуының факторы ретіндегі дәстүрлі құрылымының ерекшеліктері және демократиялық жүйенің қалыптасуындағы колонизаторлардың ролі.

Үндістанның демократиялық жүйесінің қалыптасуындағы өзіне тән шарттары: экономикалық артта қалу, дәстүрлі институттардың сақталуы (каста, қауым, үлкен отбасы, кландар), халықтың басым көпшілігінің сауатсыздығы, кедейлік, тереңнене бой алдырған діни сенім. Үндістандағы азаматтық қоғам туралы пікірталас.

13 Орта Азиядағы мұсылман елдерінің саяси жүйесі және асыи мәдениеті. Үндістандағы саясат тарихы мен мәдениетіндегі исламның алатын орны. Мұсылмандық саяси өзіндік сананың қалыптасуы мен Пәкістанның құрылуы жолындағы күрес. Пәкістан мен Бангладештегі саяси жүйенің ерекшеліктері.

Авторитаризм Пәкістан мен Бангладештегі саяси құрылымның дәстүрлі белгісі ретінде. Жоғарғы азаматтық бюрократия мен әскерилердің басымдылық ролі (генералитет). Демократизация жасау талпыныстары, республикалық конституциялар, билікті бөлу принциптерінің іске асуы. Пәкістан мен Бангладештегі әскери, әскери-бюрократиялық,

демократиялық тәртіптің ауысуы. Пәкістанның мұсылмандық ұлтшылдық және ресми идеологиясы. Пәкістан конституциясындағы исламның ролі. 1970-90 жылдардағы саяси жүйенің исламизациясы. Діни партиялардың және ұйымдардың ықпалы. Радикалды исламның (исламизм) ролі, оның терроризммен ауғандық талибан қозғалысымен, кашмирлік жікшілдермен байланысы. Бангладештік ұлтшылдық және исламның елдің саяси жүйесіндегі ролі. а в политической системе страны. 1990 жылдардағы Исламдық идеологияның күшеюі және ислам партияларының ықпалының күшеюі. Саяси мәдениеттің өзіндік ерекшеліктері. Пәкістан мен Бангладеш халықтарының діни құрылымы.

14 Қазіргі заманғы араб елдерінің мемлекеттік- саяси құрылымдары. Араб елдерінің саяси мәдениеті. Араб елдерінің саяси өміріндегі дәстүрдің алатын орны. Араб елдерінің мемлекеттік жүйесіндегі ерекшеліктер. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі араб елдерінің конституциялық дамуы. Араб елдерінің этноконфессионалды топтары.

15 Израильдің саяси жүйесі мен саяси мәдениетінің ерекшеліктері. Израиль осы мемлекеттің саяси мәдениетінің қалыптасуындағы көшпелі қоғамның бейнесі ретінде. Мемлекеттің этноконфессионалды мінезі мен демократиялық жүйенің арасындағы қарама – қайшылық. Израильдегі авторитаризм элементтері және оның пайда болу себептері.

Ұлттың жинақталу және иммигранттардың сіңісу проблемалары. "Балқыту қазанының". теориясы. Бұрынғы Кеңес одағынан келгендер және олардың қазіргі Израильдегі жағдайы. Аз ұлт өкілдерінің мемлекет жүйесіндегі орны мен ролі. Израильдегі діннің ролі ұлттық бірегейліктің негізгі факторы ретіндегі ролі.

Мемлекеттік жүйенің қызметі мен негізгі саяси партиялар. Саяси партиялар және олардың дүниеге келуі, дамуы, және саяси шешімдерге ықпалы.

16 Орта Шығыс елдерінің саяси жүйесінің ерекшеліктері және саяси мәдениеті. Орта Шығыс елдеріндегі дәстүрлі шығыс қоғамдарының реформациялану нәтижелері. Ирандағы "Ақ төңкеріс", Ауғанстандағы "билеудегі экономика" саясаты, Түркиядағы этатизм саясаты. Батыстың осы процестерге ықпалы. "Ислам ренессансының" себептері. Ирандағы ислам төңкерісі, өкімет басына ауған исламстерінің келуі, түрік исламистерінің билік үшін күресі.

Орта Шығыс елдеріндегі көшбасшыларының еңбектеріндегі исламдық биліктің өзектілігі турасында. "Велаяте факих" концепциясы Р.Хомейнидің еңбектерінде. "Әлеуметтік экономика" концепциясын дәріптеген Н.Эрбакан жайында.

Ислам билік құрған кезеңдердегі Орта Шығыс елдерінің әлеуметтік-саяси және экономикалық дамуы. Орта Шығыс елдерінің саяси жүйесі және саяси мәдениеті.

17 Орта Шығыс елдерінің саяси жүйесі және саяси мәдениеті. Кеңес үкіметінің ыдырауынан акейінгі ұлттық бірегейлікті іздестіру бағыты және Орта Азиядағы өзіндік мемлекет құру құрылымының басталуы. Совет кезеңіндегі саяси мұрагерлік, қазіргі басшылардың қолдануы.

Дәстүрлі және дәстүрден тыс ислам. Саяси исламның беку себептері және оның қоғамға ықпалы. Орта Азиядағы этникалық құрылым және оның өзгешеліктері. Аймақтардағы мемлекеттердің дамуына Шығыс пен Батыстың ықпалы. Негізгі саяси институттар және олардың саяси тәртіптерінің ерекшеліктері.

18 Қазіргі заман қақтығыстарының ерекшеліктері мен этникалық факторлардың ықпалы. Саясаттағы қақтығыс ұғымы. Шығыс елдеріндегі этнос және этникалық топтар. Мемлекеттің ішкі сыртқы саясатының қалыптасуындағы этникалық фактордың әсері. Этникалық қақтығыстардың проблемалары және оны реттеудің жолдары.

19 Палестина-израиль қақтығысы: тарихы және динамикасы. Палестина-израиль қақтығысының туындауы. БҰҰ резолюциясы. Палестина-израиль қақтығысын шешудегі ірі державалардың ролі. Араб-израиль соғыстары. Таяу Шығыс жағдайын реттеудегі араб елдерінің ролі.

20 Кашмир проблемасы: тарихы мен қазіргі заман бет бейнесі. 1947 ж Кашмир мәселесінің туындауы. Алғашқы үнді-пакистан соғысы. Екінші үнді-пакистан соғысы. Үшінші үнді-пакистан соғысы. Джамму мен Кашмирдегі көтерілістер. Сиачен қақтығысы. Каргиль соғысы.

5. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Зимняя И.А. Научно-исследовательская работа: методология, теория, практика, организация и проведение. М., 1999
2. Митрофанова О.Д. Научный стиль речи: проблемы обучения. М., 1976
3. Оршанская Е.Г., Ипполитова Н.А. Культура речи учителя иностранного языка. М., 2004
4. Павлова Л.Г. Спор, дискуссия, полемика. М., 1991.
5. Разинкина Н.М. Функциональная стилистика. М., 1989
6. Hindi vyakran aor rachna. Dehli, 2000.
7. Hindi sahitya ka itihās. Dehli, 1998.
8. Gaganancal. Delhi, 1999.
9. Ramsharan Joshi. Hastakshep. Delhi, 1996.
10. Rangeya Raghav. Kahanian. Delhi, 1996.
11. Nau hindi kahaniyan. 1991-1995. Delhi, 1996
12. Bhartya kala dristi. Dehli, 1998.
13. Hindi vyakran. Dehli, 1999.
14. Торкунов А.В., Тюлин И.Г., Мельвиль А.Ю. и др. Современные международные отношения и мировая политика: учебник для вузов
15. 2004.
16. Еремин В.Н. Политическая система современного японского общества М., 1993.
17. Егоров К.Л. Китайская Народная Республика: политическая система и политическая динамика. М., 1993.
18. Л.И.Сосковец Социально-политическая система КНР. Учебное пособие. Томск 2008.
19. П.С. Шараев Социально-политические системы государств корейского полуострова. Учебное пособие. Томск 2009.
20. Конституция Республики Корея. Сеул 2002.
21. Воскресенский А.Д. (ред.) Политические системы и политические культуры Востока
22. М., 2007.
23. Региональные подсистемы и региональные проблемы международных отношений. Учебное пособие. М., 2002.
24. А.В. Торкунов, А.Д. Воскресенский Этносы и конфессии на Востоке: конфликты и взаимодействие . М., 2006.
25. Кудров, В. М. Мировая экономика : учебник / В. М. Кудров. — М. : Юстицинформ, 2009
26. Лебедева, Марина. Мировая политика: Учебное пособие. - М.: Аспект Пресс, 2003.
27. Теория международных отношений на рубеже столетий п/р К.Буса и С.Смита. Перев. с англ. М., 2002.
28. Теория международных отношений. Хрестоматия. М., 2002.
29. Nehru J. *Foreign Policy of India*. New Delhi, any edition.
30. *Constitution of India*. New Delhi, any edition.
31. Ashis Nandy, 2010. *The Romance of the State and the Fate of Dissent in the Tropics*. New Delhi: Oxford University Press, pp.1-14.
32. Stiglitz, Joseph. 2002. *Globalization and Its Discontents*. London: Penguin Books. (288 p.)
33. Bhagwati, Jagdish N. 2004. *In Defense of Globalization*. New York: Oxford University Press. (320 p.)
34. Баталов, Эдуард. 2003. «Новый мировой порядок»: к методологии анализа // ПОЛИС. Политические исследования, 2003. № 5.
35. Володин А.Г., Широков Г.К. Глобализация: начала, тенденции, перспективы. – М.: Институт востоковедения, 2002. – 260 с.
36. Воскресенский, А.Д. Региональные подсистемы международных отношений и регионы мира (к постановке проблемы) \ \ Восток-Запад-Россия. Сборник статей. – М.: Прогресс-Традиция, 2002. – с. 131-144.

37. Лунев, С. Индийская цивилизация в глобализирующемся мире // *Мировая экономика и международные отношения*, 2003, № 3.
38. Ерекешева Л.Г. Южноазиатский цивилизационный фактор в современной системе международных отношений // *Саясат*, 2005. № 10. с. 24-30.
39. Singh, Manmohan. 1997, "Interview: Liberalization and Globalization: Where Is India Heading?" *World Affairs*, vol.1, # 1 (January-March), 16-42.
40. Bandyopadhyaya, J. 2003. *The Making of India's Foreign Policy*. Bombay: Allied.
41. Menon S. *India's Foreign Policy*. Lecture Given in Delhi University, 19 January 2009.
42. Mansingh, Surjit (ed.), *Indian and Chinese Foreign Policies in Comparative Perspective*, New Delhi, 1998.
43. Bhattacharjea, Mira Sinha. 1962 Revisited. In: Deshpande, G.P.; Acharya, Alka (Eds.) *Crossing a Bridge of Dreams. 50 Years of India and China*. New Delhi: Tulika, 2001. p. 427-445.
44. Lohia, Rammanohar. *India, China and Northern Frontiers*. Hyderabad: Navahind, 1963. – 272 p.
45. Sen, Amartya, "Radical Needs and Moderate Reforms: India and China, Comparisons and Contrasts", in Jean Dreze and Amartya Sen (eds), *Indian Development: Selected Regional Perspectives*, Delhi, 1997, pp. 10-14.
46. Nayar, Baldev Raj. 2001. *Globalization and Nationalism. The Changing Balance in India's Economic Policy, 1950-2000*. New Delhi, Thousand Oaks, London: Sage Publications. (285 p.)
47. Warikoo K. (Ed.) *Himalayan Frontiers of India. Historical, geo-political and strategic perspectives*. London and New York: Routledge, 2009. – 220 p.
48. Sahni, Sat Paul. The Ceasefire Line and Line of Control in Jammu and Kashmir: Evolution of a Border. In: Warikoo K. (Ed.) *Himalayan Frontiers of India. Historical, geo-political and strategic perspectives*. London and New York: Routledge, 2009. – p. 67-77.
49. Stobdan P. Tibet and the Security of the Indian Himalayan Belt. In: Warikoo K. (Ed.) *Himalayan Frontiers of India. Historical, geo-political and strategic perspectives*. London and New York: Routledge, 2009. – p. 102-121.
50. Joshi, Nirmala (Ed.) 2003. *Central Asia. The Great Game Replayed. An Indian Perspective*. Delhi: New Century Publication. 294 p.
51. Dash P.L. (Ed.) 2012. *India and Central Asia: Two Decades of Transition*. New Delhi: Oxford University Press, 2012. – 230 p.
52. Tulsiram and Ajay Patnaik (Eds). *Eurasian Politics: Ideas, Institutions and External Relations*. Conference Proceedings. New Delhi: KW Publishers, 2013.

Қосымша әдебиеттер:

1. Горюнов П.И. Индия. Лингвострановедческий словарь. М., 2002.
2. Лингвистическая энциклопедия. М., 1990.
3. Педагогическая риторика: учебное пособие (под ред. Ипполитовой Н.А.). М., 2004
4. Ульциферов О.Г. Современный русско-хинди словарь. М., 2004.
5. Хинди-русский словарь. М., 2003.
6. rajpal Hindi shabdkosh (Толковый словарь языка хинди). Delhi, 2000.
7. Ислам и политика. М., 2001.
8. Ислам и проблемы межцивилизационного взаимодействия. Под ред. Смилявской С.М. М., 1992.
9. Ефимова Л.М. Современный ислам и политика на Зарубежном Востоке. М., 1986.
10. Борисов А.Б. Роль ислама во внутренней и внешней политике Египта в XX веке. М., 1991.
11. Арабский Восток: ислам и реформы. М., 2000.
12. Александров И.А. Монархии Персидского Залива : этап модернизации.
13. Ислам и современные международные отношения. М., 2001.
14. Восточный мир: опыты общественной трансформации. М., 2001.
15. Ислам и экстремизм на Ближнем Востоке. М. 2001.
16. Угроза ислама или угроза исламу? М. 2001.
17. Ближневосточное урегулирование: проблемы и перспективы. М. 1998.
18. Дмитриев Е.Д. Палестинская трагедия. М., 1986.

19. Примаков Е.М. А натомя ближневосточного конфликта М., 1978.
20. Иран: ислам и власть М., 2001.
21. Турция между Европой и Азией. М.,2001.
22. Панарин А.С. Политология: о мире политики на Востоке и на Западе. М., 1998.
23. Политическая культура стран Азии и Африки М., 1996
24. Празаускас А.А. Этнос, политика и государство в современной Индии.М.,1990.
25. Шерковина Р.И. Политические партии и политическая борьба в Пакистане. М.,1983.
26. Гейзель З. Политические структуры государства Израиль. М.,2001.
27. Многомерные границы Центральной Азии. М., 2000.
28. Руби А. Палестинский марафон. М.,2001.
29. Курдская проблема. Международный аспект. М., 2001.
30. Толмачева Е.Г. Копты: Египет без фараонов. М.,2003.
31. Маркарян Р.В. Зона Персидского залива. Проблемы, перспективы. М.,1986.
32. Ниязатов Ш.А. Ирано-иракский конфликт. Исторический очерк. М.,1989.
33. Ключев Б.И. Религия и конфликт в Индии. М.,2002.
34. Шаумян Т.Л. Кто и почему воюет в Кашмире? М.,1999.
35. Ruggie, John Gerard (1983), "International Regimes, Transactions and Change: Embedded Liberalism in the Postwar Economic Order", in Krasner, S. (ed.) (1983). International Regimes (Ithaca, New York: Cornell University Press): 195-231.
36. Keohane, Robert O., Editor. 1986. Neorealism and Its Critics. New York: Columbia University Press. (378 p.)

«ОҚИТЫН ТІЛ ЕЛІНІҢ ӘДЕБИЕТІ» (араб тілі) пәні

Көне дәуірдегі араб әдебиеті. (VI-VII ғасырлар). Исламға дейінгі поэзияның пайда болуы және қалыптасуы. Әл-Мухалхил және Аш-Шанфара. Араб поэзиясының жанрлары. Исламға дейінгі араб поэзиясы жанрларының ерекшеліктері. Муаллақ авторлары. Имру-л-Қайс және оның «Ламия» қасыдасы.

Исламға дейінгі дәуір прозасы. Исламға дейінгі проза өкілдері. Діни күрес поэзиясы. Кааб ибн Зухейр, Хасан ибн Сәбит, әл-Хузали, әл-Джаади шығармашылықтарының ерекшеліктері. Бәдәуи лирикасы мен ләззат поэзиясы. Саяси поэзия. Омар ибн Абу Рабианың, әл-Ахталдың, әл-Фараздақтың, Жарирдің өмірі мен шығармалары.

Әділ халифалар мен умайялар дәуіріндегі көркем проза. Әділ халифалар мен умайялар дәуіріндегі ерекше поэтикалық жанрлар. Умайя кезеңіндегі сарай поэзиясы.

Құран тілі. Құранның кейінгі әдебиетке әсері. Құран - әдебиет ескерткіші. Діни күрес поэзиясы. Исламның араб тілі мен әдебиетіне әсері. Жаңартушылар әдебиеті. Башшар ибн Бурд, Әбу Нувас, Абул-Атахия, әл-Муқаффа.

Дәстүрге оралу кезеңінің әдебиеті. Әбу Таммам, әл-Джахиз т.б. X-XII ғасырлар поэзиясындағы араб классицизмі. Эпистолярлық жанр. Мақамалар. Әл-Мутанабби, әл-Маари және басқа классицизм өкілдері. Әл-Харири және Әл-Хамазани. **III-XIII ғасырлардағы сопылық әдебиет** Ибн әл-Араби, Ибн әл-Фарид.

Андалусия әдебиеті. Араб-испан әдебиетінің ерекшеліктері және оның өкілдері. Кейінгі орта ғасыр әдебиеті.

Түрік билігі кезеңіндегі әдебиеттің ерекшеліктері. Халық әдебиеті. Сира және олардың мазмұны. «Сират әл-Бейбарс». «Араб әдебиеті» терминінің анықтамасы, пәннің объектісі, мақсаты мен міндеттері. Араб әдебиетін кезеңге бөлу.

Жаңа заман әдебиеті. Араб баспасөзінің пайда болуы. Араб публицистикасының тақырыптық және стилистикалық ерекшеліктері. Джамал ад-Дин әл-Афғани реформасы және араб әдебиеті. Қасым Амин - әйелдер құқығын қорғаушы. Публицист-ағартушылар. Мұхаммед Абдо, Адиб Исхактың шығармашылық және тәрбиелік идеялары. Ағартушылық кезеңінің ерекшелігі. Ислам реформаторлары және олардың шығармаларының әдебиетке әсері.

«Ан-Наһда» - мәдениеттің жандануы, білімнің таралуы. Наполеонның Египетке экспедициясы. Мұхаммед Әлидің билігі. Болашақ зиялыларды дайындау. Рифаа ат-Таһтауидің шығармашылығы. Ат-Тантави және оның шығармалары. Ресейге сапар. Йакуб Санну, Абдулла Надим, Абд ар-Рахман әл-Кауакибидің публицистикалық еңбектері және олардың ағартушылық идеялары. **Селим әл-Бустанидің тарихи романдары.** Дереккөздер мен сюжет. Роман кейіпкерлері мен композиция.

Египеттік модернизм мектебі. «Ұлттық әдебиетті египеттендіру». «Египет модернизмі» мектебінің негізгі өкілдері және олардың еңбектері. Араб әдебиетіндегі Египет және Сирия мектептері. Ливандағы миссионерлер. Нагиб Махфуздың шығармашылығы. Каир романдарының циклы. Жазушының трилогиясы.

Қазіргі заман египет әдебиеті. «Жаңа реализм». Өкілдері мен еңбектері. Әдебиеттегі ұлт-азаттық қозғалыстың көрінісі. «Жаңа реализмнің» негізгі өкілдері. Таһа Хусейннің өмірі мен қызметі. Таһа Хусейн араб әдебиетінің теоретигі ретінде. Оның «Айһам» романы. **Нагиб Махфуздың шығармашылығы.** Оның әлеуметтік романдары.

Мағриб елдерінің қазіргі әдебиеті. Ағартушылардың қызметі мен рөлі. Мароккода әдеби жанрлардың дамуы. Қазіргі заманғы араб тіліндегі әдебиет. Мағриб елдерінің әдебиетіндегі билингвизм мәселесі. Қазіргі заманғы мароккалық әдебиет. **Алжир әдебиетінің** жаңа типтегі қалыптасуының бастауы. Көркем проза. Театр және драма. **Тунис әдебиеті.** Француз тіліндегі әдебиет. Отаршылдықтан ұлттық әдебиетке дейін. Қазіргі тунистік проза. Әңгіме жанры. Тунис романы. Жанрдың қалыптасуы мен эволюциясы. Тунис прозасының тақырыптары, сюжеттері мен идеялары. **Парсы шығанағы елдерінің әдебиеті.** Парсы шығанағы елдеріндегі қазіргі прозаның қалыптасуына **Машрик әдебиетіндегі** әдеби жанрларының әсері.

«ОҚИТЫН ТІЛ ЕЛІНІҢ ӘДЕБИЕТІ» (парсы тілі) пәні

Исламға дейінгі Иран әдебиеті. Авеста, Бехистун жазбасы.

Ислам дәуіріндегі Иран әдебиеті. «До гарн-э сокут».

Саманилер дәуіріндегі әдебиет. Рудаки – парсы әдебиетінің негізін салушы.

Хорасан стилі, ерекшеліктері және оның көрнекті өкілдері. Хаяй Нишапуридін өмірі мен шығармашылығы.

Абылқасым Фирдоусидің өмірі мен шығармашылығы. Фирдоуси Шахнамасының поэтикасы.

Ирак стилі, ерекшеліктері және оның көрнекті өкілдері.

Сағдидің өмірі мен шығармашылығы. Хафиз Ширази және парсы поэзиясы.

Классикалық поэзиядағы Әбдірахман Жәмидің рөлі.

Суфизм және парсы әдебиеті. Джалаладдин Румидің шығармашылығы. Аттар шығармашылығы және оның поэзиясындағы ақындардың бейнесі. Адам Санаи және махаббат тақырыбы.

Парсы әдебиетіндегі «хамса» жанры және оның өкілдері. Низами Ганджавидің парсы әдебиетіне қосқан үлесі.

Үнді стилі, ерекшеліктері және оның көрнекті өкілдері.

Қайта оралу стилі, оның көрнекті өкілдері.

Әдеби жанрлар, өлең құрылымы және аруз.

Парсы әдебиетіндегі «Аср-е бидар». Проза жанрындағы Әли Акбар Деххудоның туындылары.

Нима Июшиджидің өмірі мен шығармашылығы.

М.А.Джамаль-заде – проза жанрының негізін салушы.

Садық Хедаят – ақын, зерттеуші. Садық Хедаят шығармашылығындағы патриотизм тақырыбы.

Иранның ақын қыздары және олардың шығармашылығы. Парвин Эттесами, өмірі мен шығармашылығы.

Ислам революциясынан кейінгі әдебиет: модернизм және дәстүрлі әдебиет.

Иранның қазіргі заманғы әдебиеті.

Негізгі әдебиет:

1. Брагинский И.С. Из истории персидско-таджикской литературы. М., Наука, 1972.
2. Д-р Забихулло Сафо. «Тарих-э адабиат-э Иран». Тегеран., 1371.
3. Д-р Мухаммад Джафар Йаһағғи. «Тарих-э адабиат-э Иран». Тегеран., 1377/1998.
4. Оранский И.М. Введение в иранскую филологию. М., Наука, 1988.
5. Основы иранского языкознания. Древнеиранские языки. М., Наука, 1980.
6. Основы иранского языкознания. Среднеиранские языки. М., Наука, 1981.
7. Основы иранского языкознания. Новоиранские языки. М., Наука, 1982.
8. Пейсиков Л.С. Лексикология современного персидского языка. М., Изд-во МГУ, 1975.
9. Багдасаров С.Б., Чавушьян А.Н. Военный и военно-экономический потенциал стран Ближнего и Среднего Востока. М., 1998.
10. Бажанов Е.П. Актуальные проблемы международных отношений. Т.1-3. М., 2001- 2002.
11. Ближний Восток. Политико-экономический справочник. М., 1996.

Қосымша әдебиет:

1. Оранский И.М. Иранские языки в историческом освещении. М., Наука, 1979
2. Рубинчик И.М. Опыт типологического исследования иранских языков. М., Наука, 1975.
3. Рубинчик Ю.А. "Грамматика современного персидского языка". М., Муравей –Гайд, 2000.
4. Рубинчик Ю.А. Основы фразеологии персидского языка. М., Наука, 1981.
5. Фаррухи. "Дәстур-э зәбан-э фарси". Тегеран., 1380.
6. Ян Рыпка и Иржи Бечка. История Таджикско-персидской литературы. М, Наука., 1971.
7. Ближний Восток: проблемы региональной безопасности (Сборник статей). М., 2000.
Васильев А.В. Россия на Ближнем и Среднем Востоке: от мессианства к прагматизму. М., 1993.
8. Дипломатический словарь. Т.1-3. М.,1984-1986.
9. «Исламский фактор» в международных отношениях в Азии. М., 1987.
10. Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 года. М., 200

«ОҚИТЫН ТІЛ ЕЛІНІҢ ӘДЕБИЕТІ» (түрік тілі) пәні

Көне түркі әдебиеті. Көне түркі әдеби кезеңі. Исламға дейінгі түркі әдебиеті. Түркі тайпалары және түркі мемлекеттері және олардың мәдени ескерткіштері. Эпостың жанрлық сипаты және ерекшелігі. Сақтар кезеңі: Алып Ер Тұңға және Шу әпсаналары. Ғұндар дәуірі. Ғұндардың әлем үстемдігі гипотезасының мәні. Ғұндар мәдениеті. Оғызнама эпосы және оның әлемдік ғылымда зерттелуі. Оғызнама эпосының мазмұны. Сиянпи туралы аңыз. Оғызнама эпосының тілі. Көктүріктер кезеңіндегі мәдениет және түркі халықтары. Көкбөрі эпосы. Көктүріктер кезеңіндегі әдеби жәдігерлер: Көкбөрі және Эргенекон эпостары. Түркі халықтарындағы «көкбөрі» символикасы. Көне түркі жазба ескерткіштері және олардың зерттелуі. Тоныкөк ескерткіші және оның мәтіндік мәні. Көне түркі руникалық ескерткіштерінің Батыста зерттелуі және түркітану ғылымының тууы. Білге Қаған ескерткіші және оның көркемдік маңызы. Күлтегін ескерткішінің сюжеті және мәтіндік талдау. Талас руникалық ескерткіштері. Көне түркі поэзиясының жанрлық сипаты. Ресей ғалымдарының көне түркі поэзиясын зерттеудегі рөлі. Көне түркі поэзиясы туралы Стеблева гипотезасы. Сырдария жазба ескерткіштері. Ұйғырлар кезеңі. Ұйғыр дәуірі мәдениеті. Ұйғырлар кезеңі жәдігерлері: Түрейіш және Көш аңыздары. Чаштани Бей хикаясы. Ұйғырлар кезеңіндегі заңнамалық және діни мәтіндер. Батыс Ғұн мәдениеті және Еуропамен ықпалдастық. Атилла эпосы. Герман тайпаларына тән эпостардағы түркілік мотивтер. Ежелгі дәуір поэзиялық үлгілер. Диван-ы лұғат ат-Түріктегі көне поэзияға тән үлгілер. Манас эпосы және түркілер. Манас эпосының сюжеттері. Қорқыт Ата туралы жыр. Ирандықтар мен тұрандықтар арасындағы мәдени және діни параллельдер. Қорқыт пен Асан Қайғы: үйлесімділік пен дәстүр сабақтастығы.

Ортағасыр түркі әдебиеті. Түркі әдебиетін дәуірлеу мәселелері. Құран Кәрім - мұсылмандардың қасиетті кітабы. Ортағасырлық түркі өркениеті. Этикалық-дидактикалық поэзияның пайда болу тарихы. Әл-Фарабидың әлеуметтік-этикалық трактаттары: Поэзия туралы. Поэзия өнерінің канондары туралы трактат. Музыка туралы трактат. Мейірімді қала

тұрғындарының көзқарастары туралы трактат. Әл-Фараби туралы белгілі ортағасырлық оқымыстылардың көзқарастары: ибн-Сина. Захируддин әл-Байхаки. Жамаладдин ибн әл-Кифти. Әбу Насыр әл-Фараби – ұлы энциклопедист-ғалым. Әл-Фарабидің филологиялық еңбектері: Жазу өнері туралы кітап. Өлең және шешендік өнер туралы кітап. Әріптер және сөйлеу туралы. Риторика туралы кітап. Каллиграфия туралы кітап. Сөздіктер туралы. Әл-Фараби туралы белгілі ортағасырлық оқымыстылардың көзқарастары: Ибн Әби Усайба. Ибн Халликон. Ортағасырлық түркі ғалымдары. Мұсылмандық жаңа өрлеу кезеңі. Әбу Әли ибн-Сина (Авиценна). Даниш-наме. Ибн-Синаның медицина заңдары туралы кітабы. Музыка туралы трактат. Поэзия туралы кітап. Ортағасырлық ғұлама - Әбу Райхан әл-Бируни. Әл-Бирунидің астрономиялық еңбегі – Масуд каноны. Геодезия. Бағалы тастар. Математикалық еңбектері. Бируни еңбектері: Үндістан. Минералдар. Әл-Бирунидің қара сөздері. Таңдамалы өлеңдері (Мухтар уль-Ашора). Ортағасырдағы таңдаулылар әдебиеті. Жүсіп Баласағұн және оның «Құтты білігі». Құтты білік поэмасының зерттелу тарихы. Хас Хажиб еңбегінің түпнұсқалары және варианттары. Құтты білік поэмасының сюжеті. Күнтуды, Айтолды, Өгділміш, Одғұрмыштың образдары. Түркі әдебиетіне Араб-парсы әдебиеттерінің ықпалы. Жүсіп Баласағұн еңбегіндегі Шығыстық нышандар. Махмұт Қашқари және оның «Диуаны лұғат ат-Түрігі». Ғалымдардың «Түркі сөздігін» зерттеуі. Махмұт Қашқари еңбегінің түркі тілдеріне аударылу мәселелері. «Түркі сөздігіндегі» тарихи-этнографиялық мәліметтер. Ахмет Йүгнеки және оның шығармасы «Хибат уль-Хақайық». «Хибат уль-Хақайықтың» зерттелуі. «Хибат уль-Хақайықтың» варианттары мен түпнұсқасы. Діни-сопылық поэзияның дамуы. Қожа Ахмет Яссауи және оның «Диваны хикметі». «Диваны хикмет» поэмасының зерттелуі. «Диваны хикмет» шығармасының варианттары мен түпнұсқалары. «Диваны хикмет» поэмасының сюжеті. Қ.А. Яссауидің «Көңіл айнасы». Сүлеймен Бақырғани және «Бақырған кітабы». Сүлеймен Бақырғани – сопы ақын. «Бақырған кітабының» мәні және мазмұны. Замахшаридың «Әдеп іліміне кіріспе» (Мукаддимет уль-Әдеб) еңбегі. Фахреддин Мұбаракшахтың «Шежіре-и энсаб» еңбегі. Анадолыда сопылық әдебиеттің дамуы. Мәулана Жалаледдин Руми шығармашылығы. Жүніс Әмре және гуманизм мәселесі. Ортағасырлық сопы ақындар шығармашылығы: Шейяд Хамза, Ахмет Факих және т.б.

Анадолы түрік әдебиетінің тарихы: Классикалық Диван әдебиеті (XIII-XIX ғғ.). Анадолы түрік әдебиеті тарихының классикалық классификациясы. Диван әдебиетінің өзіндік қалыптасу, даму және еліктеу кезеңдері. Диван әдебиетінің ерекшеліктері. Диван поэзиясы ерекшеліктері. Қожа Деххани поэзиясы (13 ғ.). 14 ғ. Диван әдебиеті және оның басты өкілдері: Несими, Ахмеди, Қады Бурханеддин. Патша ақындар: Осман Ғази, 1. Сұлтан Мұрат, Йылдырым Баязит. Араб және парсы әдебиеттерінің Анадолы түрік әдебиетіне ықпалы. Диван поэзиясының жанрлары. Қожа Деххани шығармашылығы. Диван поэзиясы және прозасы. Сатира жанрының өркендеуі. 15 ғ. Диван поэзиясының негізгі өкілдері: Шейхи, Ахмет Паша, Нежати Бей, Ахмет Дай, Языджыоғлы Мехмет, Шейх Бедреддин және т.б. 14-15 ғасыр Диван әдебиеті және оның өкілдері. 15 ғ. Диван прозасы. Сатира жанры. 16-17 ғасыр Диван әдебиеті. Әдеби бағыттардың пайда болуы. Поэзия мен прозадағы жаңалықтар. 16 ғ. Диван өкілдері және олардың шығармашылығы: Физули, Баки, Хаяли, Неви, Бағдаттық Рухи, Кемал Пашазаде, Ташлыджалық Яхия Бей және т.б. 17 ғ. Диван өкілдері: Нефи, Нәби, Шейхульислам Яхия Ефенди, Наили, Нешати, Катиб Челеби, Әулие Челеби. 16-17 ғасырлардағы Диван әдебиеті ерекшеліктері. Жаңашыл бағыттар. Прозалық шығармалардың дамуы. 16-17 ғасыр Диван өкілдері және олардың шығармашылығы. 18-19 ғасырлардағы Диван әдебиеті. Эндурун ақындар мектебінің қалыптасуы. Негізгі өкілдері және олардың шығармашылығы: Недим, Шейх Галиб, Нахифи, Қожа Рағып Паша, Эндурундық Васыф, 2 Махмұт Сұлтан, Пертев Паша, Йенишехирлік Авни, Лескофчалық Галиб Бей. Диван әдебиеті кезеңіндегі аударма өнері. Патша ақындар шығармашылығы. Диван әдебиеті кезеңіндегі әдеби ағымдар.

Түрік халық әдебиеті. Халық әдебиеті туралы түсінік және оның кезеңдерге бөлінуі. Ақындарды аймаққа бөліп қарау пайымы. Халық әдебиетінің Диван әдебиетінен өзгешелігі. Халық әдебиетінің жанрлары. Халық поэзиясының ерекшеліктері. Халық әдебиеті кезеңдері. Халық ақынының қайсар өкілі – Қаражаоғлан. 16 ғ. түрік халық әдебиеті және оның өкілдері: Құл Химмет, Өксүз Ғашық, Хаяли, Бахши, Усули, Чырпынлы, Хүсейни, Көроғлы. Текке әдебиетінің ерекшелігі. Түрік халық Текке поэзиясы және оның белді өкілдері. Гуманистік поэзия. 17 ғ.

халық әдебиеті және оның көрнекті өкілдері. Текке әдебиеті туралы түсінік. Әдебиеттегі діни сарындар. Текке поэзиясы: Мәуләнә Желаледдин Руми, Сұлтан Велед, Жүніс Әмре, Ахмет Факих, Шейяд Хамза. 17 ғ. халық әдебиеті және оның көрнекті өкілдері: Ғашық Өмер, Гевхери, Катиби, Құлоғлы, Қайықшы Құл Мұстафа, Ашық, Бурсалық Ғашық Халил. Түрік халық Ғашықтар әдебиеті немесе ғашықтар поэзиясы. Лирикалық поэзияның ерекшеліктері. 18 ғ. халық әдебиеті және оның көрнекті өкілдері: Суретші Левни, Әбди, Танбури Мұстафа Чавуш, Ғашық Вартан. Аноним түрік халық әдебиеті туралы түсінік. Түрік халық ауыз әдебиеті және олардың жанрлары. 19-20 ғасырлардағы түрік халық әдебиеті және оның көрнекті өкілдері: Дертли, Дадалоғлы, Эрзурумдық Емрах, Байбұрттық Зихни, Рухсати, Ғашық Шеми, Суммани, Ғашық Вейсел. Түрік халық драматургиясының даму тарихы. Алғашқы түрік театр қойылымдарының пайда болуы. Қарагөз, Ортаойыны, Меддах - түрік халық театрлары.

Жаңа және қазіргі заман түрік әдебиеті: "Танзимат" әдеби кезеңі. Танзимат реформасының жариялануындағы саяси-экономикалық алғышарттар. Мәдени және әдеби реформалар. Танзимат әдебиетінің дайындық кезеңі (1839-1860). Аударма жұмысының қарқынды дамуы. Танзимат реформасының мәні. Гүлхане-и хатт-ы шериф жарлығының саяси-құқықтық және діл ерекшелігі. Танзимат кезеңіндегі аударма және алғашқы аударма шығармалар. Танзимат ақын-жазушыларына батыстың ықпалы. Танзимат ақын-жазушыларының ортақ сипаты мен ерекшеліктері. «Өнер - қоғам үшін» концепциясы. Танзимат поэзиясы және оның ерекшеліктері. Танзимат прозасы және оның ерекшеліктері. Танзимат кезеңіндегі драматургия. Танзимат кезеңіндегі әдеби сын. I Танзимат кезеңі (1860-1880). 1-ші танзиматшылардың ой-пікірлері, көзқарастары, әдеби тұлғалары. Әдебиетке алып келген жаңалықтары. Журналистиканың дамуы. Түрік публицистикасының қалыптасуы. Өкілдері: Шинаси, Намык Кемал, Зия Паша, Ахмет Митхат Ефенди, Әли Суави, Сүлеймен Паша, Эбуззия Тевфик және олардың шығармашылығы. II Танзимат кезеңі (1880-1895). 2-ші танзимат кезеңінің негізгі идеялары, әдеби айтыс-тартыстар. «Өнер - өнер үшін» концепциясы. Әдеби жаңалықтары және шығармашылығы. Өкілдері: Режеизаде Экрем, Әбдүлхак Хамит, Муаллим Нәжи, Самипашазаде Сезаи, Набизаде Назым. Танзимат кезеңіндегі әдеби полемика. Танзиматтың әдеби кезеңінің прозасы. Танзимат дәуірінің проза жанрлары. Танзимат әдебиетінің поэзиясы. Танзимат дәуірінің поэтикалық жанрлары. Танзимат кезеңіндегі драматургия. Танзимат дәуіріндегі әдеби сын. «Өнер қоғам үшін» ұғымы. «Өнер үшін өнер» ұғымы.

"Сервет-и фүнун" әдеби кезеңі. Сервет-и фүнун әдеби кезеңінің пайда болуы және әдеби кезең ретінде қалыптасуы. Сервет-и фүнун поэзиясы. Сервет-и фүнун прозасының ерекшеліктері. «Өнер - өнер үшін» концепциясы. Сервет-и фүнун драматургиясы. Сервет-и фүнун кезеңіндегі әдеби сын. Сервет-и фүнун поэзиясының жанрлық ерекшеліктері. Сервет-и фүнун прозасының көркемдік-идеялық мәні. Тевфик Фикрет – Сервет-и фүнун әдебиетінің негізін қалаушы. Сервет-и фүнунның эстетикасы. Сервет-и фүнун әдеби кезеңінің өкілдері және олардың шығармашылығы. Сервет-и фүнун әдеби бағытына қосылмағандар және олардың шығармашылығы.

"Феджр-и ати" әдеби кезеңі. Феджр-и ати әдеби кезеңінің пайда болуы және әдеби кезең ретінде қалыптасуы. Феджр-и ати әдеби бағытының мәні. Феджр-и ати поэзиясы және Ахмет Хашим. Феджр-и ати прозасы және символизм. Феджр-и ати поэзиясы. Феджр-и ати прозасының ерекшеліктері. Феджр-и ати драматургиясы. Феджр-и ати кезеңіндегі әдеби сын. Феджр-и ати поэзиясының жанрлық ерекшеліктері. Феджр-и ати прозасының көркемдік-идеялық мәні. Феджр-и ати әдеби кезеңінің өкілдері және олардың шығармашылығы.

"Ұлттық әдебиет" кезеңі. Ұлттық әдебиет кезеңі және оны қалыптастырған жағдайлар. Ұлт-азаттық көтеріліс және ұлттық идеология. Ұлттық әдебиеттің ерекшелігі. Ұлттық әдебиет кезеңінің мақсаты. Ой-пікір ағымдары. Әдеби қауымдастықтар: Генч калемлер, Дергахчылар, Шайрлер дернеги. Ұлттық әдебиет поэзиясы. Ұлттық гимнің жазылу тарихы. Ұлттық гимн авторы - М.А.Ерсой шығармашылығы. Ұлттық әдебиеттің басты өкілдері: Зия Көкалып, Өмер Сейфеддин – шығармашылығы, әдеби тұлғалары, ой-пікірлері. М.Ж.Кунтай, Я.К.Бейатлы, М.Юрдақұл және т.б. Зия Көкалып және ұлттық идеология. Өмер Сейфеддин - әңгіме жанрының атасы. “Бес буыншы” әдеби бағытының негізгі мақсаттары. Бұл бағыттың құрылу себептері. Негізгі тақырыптары. Бес буыншы бағытының өкілдері: Ф.Н.Чамлыбел, Е.Б.Корйүрек,

О.С.Орхон, Х.Ф.Озансой, Ю.З.Ортач. Ұлттық әдебиет кезеңіндегі проза. Х.Е.Адывар, Я.К.Караосманоглы және Пеями Сафа шығармашылығы. Ұлттық әдебиеті кезеңіндегі әдеби сын. Ұлттық әдебиеті кезеңіндегі драматургия. Ұлттық әдеби кезеңдегі ұлтшыл-түрікшілдер бағыты: Х.Н.Атсыз, О.Ш.Гекай, Б.Годжул, М.Ш.Есендал, Х.Е.Адывар, А.Ш.Хисар, Р.Н.Гүнтекин, Я.К.Караосманоглы, Ф.Р.Атай, Н.Атач, Пеямит Сафа. Ультрапантюркизмнің негізі. XX ғасыр басындағы социалистік бағыттың пайда болуы және әдебиеттегі көрінісі. Н.Хикмет, А.Несин, С.Әли, Р.Ылгаз, Х.И.Динамо, Е.Б.Лав шығармашылығы. Түрік әдебиетіндегі әлеуметтік сатира. «Жумхурийет» әдеби кезеңі. Жумхурийет әдебиетінің қалыптасуы. Жаңа кезеңдегі саяси-әлеуметтік жағдай. Әдебиет пен өнердің жандануы. Ой-пікір ағымдары. Жумхурийет әдеби кезеңіндегі поэзия. Жумхурийет әдеби кезеңіндегі поэзия. Жумхурийет әдеби кезеңіндегі драматургия. Жумхурийет әдеби кезеңіндегі әдеби сын. Тәуелсіздер және олардың шығармашылығы. 1940-қа дейінгі әдебиет. “Жеті алаушы” поэтикалық бағыты: Я.Н.Найыр, С.Е.Сиявушгиль, Ж.К.Солук, З.О.Саба, К.Х.Корай, М.Лүтфи, В.М.Қожатүрк. Идеологиялық ағымдар. Неджип Фазыл шығармашылығы. 1940-тан кейінгі әдебиет. Әдебиеттегі үлкен төңкеріс “Ғаріп” әдеби тобы: О.В.Канык, М.Ж.Андай, О.Р.Хорозджу. Дәстүршілдер және Хисар әдеби тобы. Бағыттардың қалыптасуының ерекшеліктері, көздеген мақсаттары. Әдеби манифестері мен жаңалықтары. Дәстүршілдер мен Хисардың эстетикасы: Ж.Сүрея, И.Берк, Е.Жансевер, Е.Е. Айхан, Тургут Уяр. Исламшылар әдеби тобы. Бағыттың қалыптасуындағы ерекшеліктер, көздеген мақсаттары. Әдеби манифестері мен жаңалықтары. С.Каракоч, Үлкү Тамер. Пантүркизм және оның әдебиеттегі көрінісі. Түрік поэзиясындағы қазіргі исламшылар. «Мави» поэтикалық бағыты. Жумхурийет кезеңі прозасы: роман және әңгіме жанрындағы негізгі бағыттар. 1923-1950 жылдар арасындағы халық романы. 1960-тан кейінгі немесе қазіргі түрік романы. Модерн және постмодерн роман. Қазіргі түрік сатирасы мен юморы. Соңғы 20 жылдағы түрік әдебиеті және оның даму ерекшеліктері. Прозадағы жаңалықтар. Негізгі тақырыптар. Қазіргі түрік поэзиясы. Орхан Памук прозасының поэтикасы.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі:

1. А.Кабаклы. Түрік әдебиеті. 1-5 том, Стамбұл-1994.
2. Кенан Акйүз. Модерн түрк едебиатынын ана чизгилери, Стамбұл-1995.
3. Рамазан Коркмаз. Йени түрк едебиаты, Анкара – 2007.
4. Алемдар Ялчын. Жумхурийет дөнemi. Чағдаш түрк романы. 1940-2000. Анкара-2005.
5. Дилчин. Өрнеклерле түрк шиир билгиси. А-1992.
1. Айшенур Ислам, Нермин Өзтүрк. Түрк едебиаты тарихи, 2 китап, Анкара-1994.
2. Түркче-Едебиат. ӨСС-ӨЙС китабы. Анкара-1992.
3. М.Каплан. Шиир тахлилери. Дергах, Ст-1975.
4. Н.С.Банарлы. Ресимли түрк едебиаты тарихи. 1-2 том, Ст-1975.
5. Жолдасбеков М. Камни заговорили. Алматы, 2003.
6. Аникеева Т.А. Литература и фольклор древних тюрок Центральной Азии. Новый исторический вестник, №26, М-2010.
7. Стеблева И.В. Жизнь и литература доисламских тюрок. М-2007.
8. Tekin, T. “The representation of Proto-Turkic Medial and Final /s/ in Yakut”, Makaleler I. Altaistik (haz. Yılmaz E. ve Demir N.), Ankara: Grafiker Yayınları, 2003.
9. Türk Edebiyatı Tarihi. 1.cilt, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 2006.
10. Махмуд ал-Кашгари. Диван лугат ат-Турк. Перевод и предисловие
11. З-А.М.Ауэзова. Индексы Р.Эрмерса. - Алматы, Дайк-Пресс, 2005, -1288с.
12. Боролина И.В. Тюркские литературы и фольклор. Москва, 2004.

Қосымша:

1. Түрк едебиаты ансиклопедиси. Рехбер яйынлары. Ст-1983.
2. Каплан Р., Өзтүрк А., Илери Ж. Едебиат билги ве курамлары. Ескишехир-1998.
3. Лисе түрк дили ве едебиаты. 1-3 китаб. Ст-2005.

4. Ф.Көпрүлү. Түрк едебиатында илк мутасавыфлар. Ан-1993
5. Л.С.Акалын. Едебиат теримлер сөзлүгү. Варлык жыйыны. Ст-1988.
6. Бүйүк лоуренс сөзлүк ве ансиклопедиси. Интерпресс бас. Ве жыйын. Ст-1983.
7. К.Акйүз. Баты тесириде түрк шири антоложиси. Ан-1958.
8. Сайфулина Ф.С. К вопросу об изученности древней и средневековой тюркской литературы, созданный в Сибири // XIII Сулейменовские чтения: материалы Всероссийской научно-практической конференции, с. 103-107, Тюмень-2010.
9. Гадимова Ш.И. У истоков турецкой письменной светской литературы: Диван "Кутадгу Билиг" Юсуфа Баласагуни // Молодой ученый, №2, с. 185-190, М-2011.
10. Kormuşin, İ. Tjurkskiye Yeniseyskiye Eritafii. Grammatika i Tekstologiya, Moskva: Nauka, 2008.
11. Şirin User, H. Re-reading and re-interpretation of some of the Yenisei inscriptions, Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungarum, 2011/2 (64), s. 117-127.
12. Türkçe-Edebiyat. OSS-ÖYS Kitabı. Ankara, 2002.
13. Cengiz Alyılmaz, Orhun Yazıtları, Türkler Ansiklopedisi, III, Ankara, 2002, s. 754-764.

ОҚИТЫН ТІЛ ЕЛІНІҢ ӘДЕБИЕТІ (корей тілі) пәні

I. Корейның классикалық әдебиеті

1. Ежелгі кезеңдегі корей әдебиетінің тарихы

Иду және ханмунмен жазылған ежелгі кезеңдегі әдебиет: жалпы сипаттама. Алғашқы әдеби ескерткіштердің пайда болуы: жүйелеу және жіктеу (классификациялау). Ежелгі корей әдебиетіндегі эпиграфикалық ескерткіштер мен философиялық әдебиет.

Үш мемлекет пен Силла кезеңі. Корей өлең құрастыру жүйесінің қалыптасуы. Хянга поэтикасы (поэтикалық мәтін үлгісі бойынша).

«Кюнё өмірінің» жанрлық сипаттамасы. Тарихи-әдеби мәнмәтіндегі Ким Бусик шығармашылығы. Ханмунмен жазылған табиғат лирикасы және әшкерелеуші поэзия: негізгі тақырыптары мен жазылу уәждемесі. Пхэсоль поэтикасы (көркем шығарма үлгісі бойынша).

2. Ортағасырлардағы әдебиет тарихы

Ортағасырлардағы корей әдебиеті: жалпы сипаттама. Сиджо және қаса жанрларының ерекшеліктері. Ғашықтық поэзия: Хван Джини шығармашылығы (1-2 сиджо үлгісі бойынша).

Тарихи шығармалар: Хэдон косын чон және Самгук юса. Корё каё – пельгок. Ханмунмен жазылған прозадағы сюжеттік жанрлар. Новеллика (көркем мәтіндер мысалында).

Кейінгі ортағасырлардағы әдебиет: жалпы сипаттама. Кейінгі ортағасырлардағы корей әдебиетінде жеке бас тақырыбына бет бұру себептері. Лирикалық тақырып, поэзиядағы отан сүйгіштік және табиғат тақырыбы: салыстырмалы сипаттама. Корей романының пайда болуы. Ким Манчжун шығармашылығы. XVIII-XIX ғғ. корей әдебиеті. «Сирхак» идеялық ағымы: хронологиялық аспектідегі жалпы сипаттамасы. Ким Саккат шығармашылығы.

II. Қазіргі заманғы корей әдебиеті.

1. Жаңа корей әдебиеті

Корей реализмі: Хен Чжингон «Сәтті күн»: ирония мен трагедия мәселесі. Че Со Хе «Аштық пен қанды қырғын»: соцреализм поэтикасы. Ли Гвансу «Мучжон»: шығарманың негізгі желісі. Бул Личо, Кан Тайсу, Ли Ынненның поэтикалық шығармалары.

Ким Доньиннің «Безумный художник» және «Безумная соната» әңгімелері – романтизм мен эстетизмнің үлгісі. Корей әдебиетіндегі түр-түс символикасы. Чо Мёнхидің «Нактонган» повесіндегі халық тағдырының көрінісі.

Корей модернизмі: Ким Соволь поэзиясының көркемдік әлемі (идеялық-тақырыптық сипаттамасы, өлең формасының ерекшеліктері). Ли Санның «Крылья», «12 декабря» шығармаларындағы модернизм элементтері. Ли Санның өмір мен адамға қатысты көзқарасы.

2. Қазіргі заманғы корей әдебиеті:

Жеке және ұжымдық түсініктердің қақтығысы: О Чонхидің «Отты өзен» новеллалар жинағы: от пен су символикасы. Ха Гын Чан «Екі ұрпақтың қайғысы»: тарихи тақырыптаманың

семантикасы, әлеумет мәселесі, «ағаш-көпірдің» мәні. Че Ин Хун «Площадь»: ұлттың бөлінуі мәселесі. Ким Сын Ок «Сеул, 1964 жылдың қысы»: тарихқа көзқарас. Хван Сок Ёнг «Сампоға апарар жол»: индустриализация тақырыбы. Ким Донни «Қарақұмық гүлдеген кезде»: әке мен бала арасындағы үзілмес жіп. Чо Се Хи «Ергежейлі аспанға лақтырған шар»: басты кейіпкердің символикалық мағынасы, қазіргі заманғы Кореядағы жеке тұлға мен социумның өзара қарым-қатынасының мәселелері.

Чо Джихун, Пак Могволь, Ким Чхунсу поэзиясы: өлеңдеріне толық талдау жасау.

Корей постмодернизмі: О Су Ён («Құрт-құмырсқалар» және т.б.) шығармаларындағы ауысулар поэтикасы әлемдік мәдениет пен әдебиет контекстінде. Пак Вансо «Как их много!»: адам мен ақша ара-қатынасы. Шин Кёнсук «Анам саған аманат!»: ана образының суреттелуі. Ын Хигённің «Құпия мен жалған» атты отбасылық сағасы: қазіргі заманғы Кореяның тарихы және конфуциандықтың ықпалы. Ын Хиген «Дуэт»: қазіргі заманғы отбасындағы әйел санасының өзгеруі. Шин Кёнсук «Фисгармония тұрған жер»: бас кейіпкердің образын ашудағы монологтың рөлі. Ким Суён, Син Донъёп, Ли Сонбу, О Сеён, Ко Ын поэзиясы: негізгі бағыттары.

Қазақстандағы корей диаспорасының әдебиеті. Хин Дин «Үрей»: әңгімедегі образдар жүйесі. Александр Ханның «Кандидат» әңгімесінің тақырыптық-идеялық талдауы. Лаврентий Санның «Площадь треугольников» әңгімесінің құрылымы мен семантикасы. Генриетта Канның «Шырғалаң» әңгімесі: толық талдау. Ли Дин «Кочо – Ащы шөп»: образдар жүйесі және шығарманың басты идеясы. А.Кимнің неомифологиялық прозасы.

ОҚИТЫН ТІЛ ЕЛІНІҢ ӘДЕБИЕТІ (жапон тілі) пәні

1. Ежелгі жапон әдебиеті.

Жапон әдебиеті дамуының мифтік және поэзиялық негізі. Жапон әдебиеті зерттеу пәні ретінде. Жапон әдебиетін кезеңдеу мәселелері. Жапонияның алғашқы жазбаша ескерткіштері: «Коджики» («Ежелгі дәуір істері туралы жазбалар», 712 ж.) мифтік-жылнамалық жинағы, «Нихон шеки» («Жапония жылнамалары», 720 ж.) тарихи жылнамасы, «Фудоки» («Жерлер мен әдет-ғұрыптар туралы жазбалар», 713-733 ж.) тарихи-географиялық және этнографиялық жазбалары. **Ежелгі жапон әдебиеті.** «Манъешю» жазбаша поэзияның алғашқы әдеби ескерткіші («Шексіз жапырақтар жинағы», VIII ғ.). Жапон поэзиясының дәстүрлі формалары, олардың ерекшелігі. Танка жанрының қалыптасуы. «Манъешю» поэтикасы. Жинақтың бірегейлігі және кейінгі ғасырларда жапон поэзиясының дамуында оның рөлі.

2. Жапонияның ортағасырлық әдебиеті. Ежелгі ортағасыр әдебиеті (IX-XII ғ.). Иероглифке негізделген жапон жазбасын ойлап табу және оның таралуы. Сэцува жанры (буддистік ғаклия әдебиеті). «Нихон реки» (Ғажайыптар туралы жапон аңыздары, 822 ж.). Жинақтың мақсаты мен міндеттері, жаңа ортағасырлық дүниетанымды қалыптастырудағы оның рөлі. Сугавар Мичидзанэ шығармашылығы (845-903 ж.). Канши өлеңдері мен сарайдағы олардың этикет функциясы. Хэйан дәуірінің эстетикалық идеалдары мен діни санасы (794-1185 ж.). «Кокинвакашю» («Ескі және жаңа жапон өлеңдер жинағы») – жапон тіліндегі алғашқы «императорлық» антология. Ки-но Цураюки алғысөзі жапон әдебиеті тарихы мен теориясын алғаш пайымдау. Хэйан дәуірі әдебиетінің жанрлық ерекшелігі.

Жапон тіліндегі алғашқы әңгіме шығармалардың пайда болуы. Моногатариді жанры («баяндау, әңгімелеу»). «Ута-моногатариді» поэзиялық-әңгімелеу жанрының пайда болуы. «Исэ моногатариді», «Кокиншюдэ», «Ямато моногатариді» поэзия мен прозаның өзара әрекеттесуі. Хэйан дәуірінің күнделік-естелік және эссе әдебиеті. Моно-но аварэ ұғымы.

Жапон әдебиетінде роман жанрының қалыптасуында күнделік-естелік пен эссе әдебиетінің рөлі. Жапон тілінде хэйан мәдениеті мен әдебиетінің қалыптасуындағы әйелдердің рөлі. Мурасаки Сикибудың «Гэнджи моногатариді» шығармасы («Әйгілі Гэнджи туралы повесть») – Хэйан кезеңіндегі әдебиеттің шыңы. Мичицуна-но ха-ха ақынның «Кагэро никки» («Баянсыз өмір күнделігі») шығармасы. Күнделіктер жанры – өзін және қоршаған адамдарды танудың маңызды құралы. Ки-но Цураюки «Тоса никки» шығармасының негізін қалаушы («Тоса саяхаты күнделігі»).

Жазушы Сэй Шенагонның «Макура-но соши» («Жастық маңындағы жазбалар») классикалық

жапон әдебиетінің туындысы. Жапон тіліндегі алғашқы эссе шығармасы. Дзуйхицу («кылқаламмен ілесе отырып») жанрының пайда болуы. Жапон әдебиетінде дзуйхицу жанрының кейінгі дамуы: Камо-но Тёмэйдің «Құжыра жазбалары», Кэнко хошидің «Зерігуден шыққан жазбалар».

3. Камакура (XII-XIV ғ.) және Муромачи (XIV-XVI ғ.) дәуірлерінің әдебиеті

Жапон әдебиетіндегі тарихи әңгімелер мен әскери самурайлық эпос. Камакура және Муромачи кезеңдерінің тарихи-мәдени жағдайының жалпы сипаттамасы. Самурай – әскери феодалдық сословиенің қалыптасуы. Рэкиши моногатарі тарихи әңгімелеу жанры. Гунки моногатарі («әскери әңгімелер») әңгімелеу әдебиетінің негізгі түрі ретінде. «Хогэн моногатарі» («Хлген жылдары туралы аңыз»); «Хэйке моногатарі» («Тайра үйі туралы аңыз»); «Хэйдзи моногатарі» («Хэйджи жылдары туралы аңыз»); «Тайхэйки» («Ұлы бейбітшілік туралы повесь») – XIV ғ. өзара соғыс туралы ой-пікірлер. Гунки жанры. Гунки жанрының тарихи романмен жақындасуы.

4. Жапон классикалық драматургиясы (Но, кёгэн, Кабуки, джёрүри)

XIV ғ. ортағасырлық драмасы. Но театрының қалыптасуы мен эволюциясы. Екеку лирикалық драмасы және кегэн фарстар. Но театрының дәстүрі мен қазіргі заман. XVI-XVII ғ. тоғысында театр өнерінің жаңа түрлері: куыршақтар театры (нингё джёрүри) және жанды актер театрының (кабуки) пайда болуы. Гэнроку кезеңі (1688-1704 ж.) – театрдың ерекше гүлденуі. Драматург Чикамацу Мондзаэмонның (1653-1724 ж.) және аңыз-ертегіші Такэмото Гидаюдің (1650-1714 ж.) шығармашылығы.

5. Эдо кезеңінің әдебиеті (XVII-XIX ғ. басы)

Эдо кезеңінің тарихи-мәдени жағдайының жалпы сипаттамасы. Ихара Сайкаку (1642-1693 ж.) шығармашылығы. XVII ғ. жапон әңгімелеу прозасының ең өрлеу кезеңі. Әңгімелеу прозасы – укиедзошиде («өзгермелі өмір туралы кітап») жаңа бағыттың пайда болуы. Ихара Сайкаку жапон прозасындағы реалистік бағыттың негізін қалаушы ретінде.

XVII ғ. поэзиясы. Мацуо Башё, Кобаяши Исса, Ёса Бусон ұлы ұлттық ақындардың шығармашылығы. «Саби» және «каруми» эстетикалық қағидалар. Хайкай өлең жанры мен хайбун (күнделік, эссе) прозалық жанрының дамуы.

6. XIX ғасырдың екінші жартысы – XX ғасырдың бірінші жартысындағы әдебиет

Ш.Цубоучидің «Роман мәні» трактаты, жапон әдебиеті үшін оның маңызы. Фтабатэй Шимэйдің (1864-1909 ж.) аударма және ағартушылық қызметі. Нацумэ Сосеки шығармашылығы. Ватакуши шесэцу эгобеллетристиканың ерекше жанрының пайда болуы. Көркем әдіс ретінде натурализм мен реализмнің бекуі. Неоромантизм және «жаңа шеберлік мектебі». Акутагава Рюноскэ (1892-1927 ж.) шығармашылығы.

7. XX ғ. екінші жартысындағы әдебиет.

Қазіргі жапон әдебиетіндегі жаңа үрдістер. Соғыстан кейінгі әдебиетте тарихи тәжірибеге қайта мән беру. Макото Ода, Масуджи Ибусэ шығармашылығында атом қасіретіне әлеуметтік-философиялық қайта мән беру. Экзистенциализмнің ықпалы. Дадзай Осаму, Сэйче Мацумото шығармашылығы және қазіргі жапон детективі. Дзюньичиро Танидакидің (1886-1965 ж.) шығармашылық жолы. Кавабата Ясунари (1899-1972 ж.) шығармашылығы «жапондық ойлау образы мәнінің көрінісі» ретінде. Юкио Мисима (1925-1970 ж.) әдеби мұрасы. Оның шығармашылығындағы «Әдемілік», «Экстаз» және «Өлім» ұғымдары. Кобо Абэ (1924-1993 ж.) шығармашылығы. Негізгі тақырып – қазіргі қоғамда тұлғаның шеттеуі. Реализм мен фантастика элементінің үйлесуі. Кэндзабуро Оэ шығармашылығы. Соғыстан кейінгі ұрпақтың тәлім-тәрбиелік ізденістері.

8. Қазіргі замандағы жапон әдебиеті.

XX ғ. соңындағы негізгі әдеби бағыттар. Шығармашылық бірлестік. Тарих сабақтарына қайта мән беру. Ғылыми және әлеуметтік фантастиканың дамуы. Байыпты әдебиеттен жеңіл әдеби жанрларға бетбұру үрдісі. Харуки Мураками шығармашылығы: негізгі тақырыптар мен мәселелер. Жаңа есімдер. Масахико Шимада, Анна Огино, Ёко Тавада және басқалары.

Әдебиет:

Негізгі әдебиет:

1. Горегляд В.Н. Дневники и эссе в японской литературе 10-13вв.М.,1975
2. Григорьева Т., Логунова В Японская литература. Краткий очерк. М., 1964г.
3. Григорьева Т.Японская литература 20 века. М. 1983.
4. Григорьева Т.П. Нацумэ Сосэки// Григорьева Т.П. Красотой Японии рожденный: В 2-х т. – М.:Альфа-М,-2005.

Қосымша әдебиет:

1. Исакова П. А. Зарождение реализма в японской литературе// Известия РГПУ им. А.И. Герцена. 2012. №146. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/zarozhdenie-realizma-v-yaponskoj-literature> (дата обращения: 04.05.2016).
2. Долин А.А. Новая японская поэзия. М. 1990.
3. Литература Востока в средние века. Часть 1. М.,1970.
4. Логунова В. В. Писатель и время. Реализм и модернизм в японской литературе. М., 1961.
5. Конрад Н.Н. Очерк японской литературы. М., 1973г.
6. Конрад Н.Н. Японская литература. От Кодзика до Токотоми.М., 1974.
7. Краткая история литературы Японии. Курс лекций. Л., 1975г.
8. Санина К. Г. Пути развития неоромантизма в современной японской литературе// Вестник ЧелГУ. 2008. №13. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/puti-razvitiya-neoromantizma-v-sovremennoy-yaponskoj-literature> (дата обращения: 04.05.2016).
9. Санина К. Г. Роль западноевропейской литературы XIX века в развитии японского неоромантизма // Известия Восточного института. 2003. №7. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/rol-zapadnoevropeyskoj-literatury-xix-veka-v-razvitiy-yaponskogo-neoromantizma> (дата обращения: 04.05.2016).
10. Яшмовая нить: Антология японской классической литературы. М., 1998.
11. <http://lib.ru/JAPAN/>
12. <http://www.today-japan.ru/literature.html>
13. <http://leit.ru/modules.php?name=Pages&pa=showpage&pid=1028>

ОҚИТЫН ТІЛ ЕЛІНІҢ ӘДЕБИЕТІ (қытай тілі) пәні

Қытай халқының әдебиеті - әлемдегі ең көне әдебиеттердің бірі. Оның қалыптасуына ел дамуының ежелгіден қазіргі уақытқа дейінгі ұзақ тарихи процесі әсер етті. Үш мың жылдан астам дәстүрі бар қытай әдебиетінің дамуында үш кезең шартты түрде ажыратылады: - ежелгі (б.з.д. XII ғасыр – б.д. III ғасыры) - орта (ерте ортағасырлық әдебиет (III-VIII ғ.) - қайта өрлеу (VIII-XII ғ.), ортағасырлық әдебиет (XIII-XIX ғ.) және жаңа әдебиет.

Қытайдың ежелгі әдебиеті.

Цин әдебиетіне дейінгі кезең. Қытайдың ежелгі фольклорлық әдебиеті: әндер, аңыздар, астарлы әңгімелер. Шицзин. Конфуций және Лун Юй. - Лицзи. Мэн Цзы және оның «Мэн-цзы» еңбегі. Цюй Юань және «Шу әндері».

Цин және Хан дәуірлерінің әдебиеті.

Сыма Цян және оның тарихи жазбалары. Солтүстік және Оңтүстік әулеттердің юефу дәуіріндегі халық әндері.

Ортағасырлық Қытай әдебиеті

Вэй, Цзинь, Солтүстік және Оңтүстік әулеттер әдебиеттері. Цао Цао мен Тао Юань Миннің өлеңдері. «Мулан әні».

Ортағасырлық қытай поэзиясы

Суй, Тан және Бес мемлекет поэзиясына жалпы шолу. Поэзияға тән белгілер. Ли Бо, Ду Фу және Ван Вэй. Хан Юй, БоЦзюй, Люцзун-юань шығармашылықтары. Проза. Вэн Тингжонг пен Ли Юның поэзиясы. Танымал поэтикалық «цы» жанры. Сун поэзиясы. Лю Ю, Су Ши.

Ортағасырлық проза

Фан Чжун-ян, Оуян Суй, Ван Анши прозасы. Юань драмасы. Атақты драматургтар Гуан Хан Цин және Ван Шифу. Мин және Цин дәуірінің әдебиеті. Көркем прозаның дамуы. Қытайдың классикалық романдары: Луо Гуан Чжун «Үш патшалық», Ши Най Ан «Өзен сулары», У Чэнь Энь «Батысқа саяхат». PuSun Lin «Ляожай аңыздары». СаоСие Цин «Қызыл мұнарадағы арман». Қытай әдебиетінің өтпелі кезеңі. Хуан Цзун Сяның әдеби мұрасы.

Қытай көркем әдебиеті келесі бөліктерге бөлінеді: 1840 жылдан бастап - қазіргі әдебиет;

1919 ж «4 мамыр»-дағы жастар қозғалысы (Қытай тарихындағы демократиялық революция) - жаңа әдебиет; 1979 жылдан кейінгі қазіргі әдебиет; қазіргі заманғы әдебиет.

Жаңа дәуір әдебиеті (19 ғ. ортасы - 1917 ж.) Маньчжур-қытай феодалдарына қарсы азаттық қозғалыс, әлемдік мәдениеттің жетістіктерімен танысу.

Қазіргі заман қытай әдебиеті

Қазіргі қытай әдебиетінің алғашқы кезеңі (1917-1927 ж.). Лу Син мен Го Мо Жо шығармашылығы. Қазіргі қытай әдебиетінің екінші кезеңі (1927-1937 ж.). Мао Дун. «Таң атқанға дейін» романы. Ба Цзин, оның шығармаларының ерекшеліктері. Лао Шэ. «Рикша» романы. Қазіргі қытай әдебиетінің үшінші кезеңі (1937-1942). Ай Цин мен Тянь Цзяның поэзиясы.

Го Мо Жо, Тяньхан, Сяян драмалары. Қазіргі қытай әдебиетінің төртінші кезеңі (1942-1949). Азат етілген аумақ әдебиеті. Чжао Шу Ли, Дин Лин, Чжао Ли Бо және т.б. Қазіргі Қытай әдебиеті ҚХР құрылғаннан кейінгі әдебиет (1949 жылдан бастап). Проза. Лян У, Ян Мо, Лю Цин, Чжао Шу Ли және т.б. Поэзия. ЦзанКэЦзя, Не Jing. Драматургия. Лао Ше «Шай бөлмесі». Мәдени революция кезіндегі әдебиет. Социализм дәуірі әдебиетінің басталуы.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

негізгі:

1. Г.Ахметбек. С.Кажикенова. Хрестоматия по литературе Китая. А. 2005
2. Лу Ханьшэнь, ЖауМинли. Древняя китайская литература. Избранные сочинения. 2 том. Пекин. 2003
3. Избранные сочинения по древней и современной китайской литературе. Пекин. 2002
4. Китайская классическая поэзия. М., 1956
5. Китайская классическая проза. М., 1959
6. Алексеев В.М. Китайская литература М., 1978
7. Из книг мудрецов. Проза Древнего Китая. М., 1987
8. Китайская поэзия. М., 1982
9. Сорокин В.Ф. Эйдлин Л.З. Китайская литература. М., 1972

қосымша:

1. Китайская пейзажная лирика. III-XIV вв. М., 1984
2. Литература Древнего Китая. М., 1969г
3. Мамаева Р.М. Китайская литература. Хрестоматия. М., 1959
4. Современная китайская проза. М., 1988
5. Радеева Е.Ю. Литературоведение КНР нового периода. М., 1991
6. История китайской литературы. П., 1994
7. Современная литература Китая П., 1991
8. Современная литература Китая У., 1998

«ОҚИТЫН ТІЛ ЕЛІНІҢ ӘДЕБИЕТІ» (хинди-урду тілі)

Кіріспе «Орта ғасырдағы үнді әдебиеті» түсінігі, оның ғаламдық маңызы. Мерзімдеу Хронологиялық шеңбер. Үндістанның діни реформаланған әдебиеті. Ортағасырлық үнді әдебиетінің әлемдік әдебиеттегі орны мен ролі. Бастапқы кезең. Ерте эпостық поэзия (10-14

ғасырлар). «Притвиражрасо» Чанда Бардай - үнді ханзадасы Притхвираджаның өмірі мен іс-әрекетінің сипаттамасы. Джаядев «Гитаговинда» («Қойшыға арналған ән») (12 ғасырдың аяғы). Кришна құдайына табыну. Кавьяшастра және аланкарашастра. Ірі ортағасырлық үнді әдебиеттанушылары: Бхамаха, Дандин, Вамана, Анандавардхана және басқалары.

Үндістандағы орта ғасырлықтардың қалалық әдебиеті. «Хитопадеша», «Тотықұстың жетпіс әңгімесі», «Монахтардың отыз екі ертегісі» - Сомадеваның «ертегілері», «Мұхит ертегілері», «Веталаның жиырма бес ертегісі» мысалдары Үндістанды мұсылманның жаулап алуы. **Хиндустанидің әдеби формасының қалыптасуы - урду.** Урду тіліндегі поэзияның алғашқы ескерткіштері. Амир Хусро Дехлевидің еңбектері (1253-1325). Хиндустан XVIII және XIX ғасырлар тоғысында. Хиндустани және оның әдеби формаларын зерттеу көздері. Прозаикалық урду. Осы кезеңнің урду тіліндегі негізгі авторлары мен еңбектері. Дели және декан поэзиясының урду мектебі. **Бхакти қозғалысының идеологиясы.** Бхакти кезеңі (15 - 17 ғ. ортасы) Бхакти қозғалысындағы үш бағыт. Ниргун бхакти. Ақын Видяпати - бхактидің гуманистік дүниетанымының жаршысы. Кабир - үнділік орта ғасырлардың ұлы ақыны. Кабир шығармашылығындағы ниргун бхакти қозғалысының философиялық және әлеуметтік идеялары. Кашмирдегі бхакти ақындары. Қожа Хабибулла, Хаба Хатун. Пенджабилік бхакти ақындары. Нанан, Ангад Дев, Амардас және т.б. Харидастар. Сагун Бхакти. Сагун бхактидің уағыздаушылары. «Үндістанның жарқыраған күні», аты аңызға айналған қасиетті ақын және әнші - Сурдас. Үнділік көрнекті ақыны әрі әншісі - Мирабай. Сурдас поэзиясындағы кришнаиттік мотивтер. Рамаизм сагун бхакти бағыты ретінде. Тулсидас. Өмір және өнер. «Рамачаритаманаса» өлеңі. Кейінгі орта ғасырлар. Бхакти поэзиясындағы қайта өрлеу мотивтері. Гуманистік дәстүрлердің жоғалуы. Санскриттік сатиралық қысқа әңгіме. Баромаси үнді фольклорының бір түрі ретінде. Душа - ауызша халық поэзиясының жанры.

Жаңа үнді әдебиеті. Жаңа үнді әдебиетінің пайда болуының алғышарттары (19 ғ. ортасы - 20 ғ. басы) және оның ағартушылық сипаты. Рам Мохан Раяның қызметі (1772-1983). Үндістанның алғашқы білім қоғамдары. Қоғам қайраткері, реформатор және ағартушы Саид Ахмад Ханның қызметі (1817-1898). Ағартушылықтың ерте кезеңі. Кейінгі ағартушылық әдебиет. Лаллу Дж. Лал (1763-1838) - тұңғыш хинди проза жазушысы.

Бхаратенду Харишчандраның шығармашылығы (1850-1885). Идеологиялық мазмұны - патриоттық тұрғыдан ағартушылық. Бенгал әдебиетіндегі білім беру бағыттары. Ағартушы Раммохан Рай (1774-1833). Бонкимчондро Чоттопадхай (1838-1894) - көрнекті проза жазушысы, бенгал әдебиетіндегі тарихи романның негізін қалаушы, публицист, ағартушы және ойшыл. Әдебиет және ұлт-азаттық қозғалыс. Романтикалық бағыттағы әдебиеттен шығу. Рабиндранат Тагор (1861-1941). Тагор отбасының үнді қоғамының әлеуметтік және мәдени өміріндегі рөлі. Тагордың белсенді саяси қызметі. Тагор шығармашылығы. Рабиндранат Тагор - әдебиеттегі Нобель сыйлығының лауреаты (1913).

Үнді поэзиясындағы романтикалық ағымдар (Мұхаммед Иқбал, Сумитранандан Пант және басқа ақындар). Революциялық романтикалық поэзия. Мұхаммед Иқбалдың шығармашылығы (1876/1877) -1938). Урду әдебиетінің дамуы. Уали Мухаммед (1740-1830) - урду әдебиетіндегі жаңа бағыттың жаршысы. Мырза Ғалиб (1797-1869) поэзиясында үнді қоғамының дағдарысын бейнелеу. Сыни реализм әдебиетінің шығу тегі. Прозадағы сыни реализмнің қалыптасуы. **Хинди әдебиетіндегі реализм және демократиялық бағыттар.** Рамчандра Шукла (1884-1940) және ағартушылықтың эстетикасы. Поэзиядағы сыни реализм тенденциялары. Ақын және драматург Джайшанкар Прасад (1889-1937), өмірі мен қызметі. XX ғасырдың 20-40-жылдарындағы үнді әдебиетіндегі модернистік қозғалыстардың пайда болуы. Үнді прогрессивті жазушыларының қозғалысы. Прагатиवादтық қозғалыс. Премчанд (1880-1936), оның өмірі мен қызметі. 1936 жылы Үндістанның прогрессивті жазушылар қауымдастығының құрылуы (Лакхнау). Әдебиеттегі халықаралық принципті нығайту. Тәуелсіз Үндістан әдебиеті. Прогрессивті романтикалық поэзияның дамуы (XX ғасырдың 50-ші жылдары). Лирикадағы жаңалық. Амрита Притамның шығармашылығы. Азаматтық және пейзаждық лириканың дамуы. Прозадағы реалистік және романтикалық ағымдардың өзара әрекеті (XX ғасырдың 50-ші жылдары). Эпикалық және мифологиялық сюжеттер мен образдардың жаңа мазмұны. Үнді әдебиетіндегі діни-

философиялық идеялардың дамуы. Әйгілі философ-мистик Aurobindo Ghosh шығармашылығының үнді әдебиетінің дамуына әсері. Сумитранандан Панта шығармашылығы. «Аймақтық роман» жанрының дамуы – анчалик упаньяс. **Тарихи роман - этихасик упаньяс.** Көркем әдебиеттегі реалистік және романтикалық бағыттардың өзара байланысы. Мульк Радж Ананд. Разипурам Кришнасвами Нараян және оның еңбегі. Кришан Чандар және оның қызметі. Қоғамдық-саяси әдебиеттің дамуы.. Амритлала Нагар, өмірі мен қызметі. Оның шығармаларындағы үнді әйелдерінің бейнелері. Социалистік бағыттағы әдебиет. Яшпал және оның қоғамдық-саяси романдары. Яшпал шығармаларындағы жұмысшы адамның эволюциясы. **XX ғасырдың 60-шы жылдарындағы әдебиет.** Брахман идеологиясын жоққа шығару әрекеттері. Әдебиеттің сыни бағытын күшейту. Прогрессивті жазушылар реакциялық дәстүршілдікке қарсы. Модернистік және авангардтық тенденциялар. Агъей, Раджендра Ядав, С.Д.Саксена және чхаявадтың басқа өкілдері. Жаңа эстетикалық бағдар. Г. Мадхав Муктибох (1917-1964), оның инновациялық еңбегі прогрессивті үнді әдебиетінің идеялық және эстетикалық ұстанымдарын нығайтудың үлгісі ретінде. XX ғасырдың 70-80 ж. әдебиеті.

Поэзиядағы неоромантикалық және реалистік бағыттар. Поэзиядағы прогрессивті реалистік бағыттың дамуы. «Викар кавита» бағыты және оның өкілі Дхумил (1938-1975). Прозадағы сыни реализмнің даму жолдары. Драманың дамуы. Қазіргі үнді журналистикасының дамуы. Upendranath Ashk, Dharmavir Bharati, Vishnu Prabhakar және басқалары. XX ғасырдың аяғы - XXI ғасыр басындағы Үндістан Республикасының әдебиеті. Даму тенденцияларының жанрлық және идеологиялық әртүрлілігі. Ұлттық және халықаралық әдебиеттегі үйлесім.

Ұсынылған әдебиет:

негізгі

1. Балин В.И. Краткая история литератур Индии. Курс лекций. Л., 2014.
2. Гаврюшина Н. Д. Эволюция литературы хинди в оценке индийских писателей и исследователей по материалам 1980—1990 гг. // Восток, 1999. № 3.
3. Гринцер П. Индийская средневековая повествовательная проза. М., 2002.
4. Исакова З.Е. Литература Индии: древность и средневековье. Курс лекций. А., 2006
5. Чельшев Е.П. Современная индийская литература. М., 1991.
6. Чельшев Е.П. Сурьякант Трипатхи Нирала. Певец Гималаев. М., 1985.
7. Чельшев Е.П. Индийская литература вчера и сегодня. М., 1999.
8. Художественные направления в индийской литературе XX века. М., 1977.
9. Эминова С.М. Традиции и новаторство в современном романе хинди. М., 2007.
10. Hindi sahitya ka itihās (История литературы хинди). Delhi, 2015.

қосымша

11. Premchand. Rasna sancayan. Nai Dilli. Sahitya Academy, 2012.
12. Саид Эhtiшам Хусейн. История литературы урду. М., 1961.
13. Серебряков И. Д. Литературный процесс в Индии (VII-XIII вв.). М., 1979.
14. Серебряков И. Д. Литературы народов Индии. М., 1985.
15. Суворова А. А. Индийская любовная поэма (маснави). М., 1992.
16. Чельшев Е.П. Литература хинди. М., 2008.
17. Hindi sahitya ka itihās (История литературы хинди). Delhi, 2015.
18. Литературы Индии. М., 1979.
19. Вишневская Н.А. Чхаявад и проблемы формирования новой литературной системы в поэзии Хинда XX в. М., 1988.
20. Калининкова Е.А. Разипурам Кришнасвами Нараян. М., 1981.
21. Калининкова Е.А. Мулк Радж Ананд. М., 1986.
22. Крипалан Кришна. Рабиндранат Тагор. М., 1983
23. Серебряков И.Д. Литературы народов Индии. М., 2005.
24. Пригарина Н.И. Поэтика творчества Мухаммада Икбала. М., 1978.
25. Пригарина Н.И. Мирза Галиб. М., 1986.

Интернет-ресурсы:

<http://www.mindurhindi.com> <http://www.easyhindityping.com/> <http://www.hindi-rusi.com/> ;
<http://hindi-english.org/> ; <http://www.franklang.ru>
scicenter.online ; eknigi.org; shanti-books.ru >book/indijskaya-filologiya
scicenter.online ; eknigi.org; shanti-books.ru >book/indijskaya-filologiya

КЕШЕНДІ ЕМТИХАНДЫ БАҒАЛАУ ШКАЛАСЫ

Әріптік жүйе бойынша баға	Балдардың сандық баламасы	%-дық белгіленуі	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

"А" - өте жақсы: Шығыстану ғылымының даму кезеңдерін және ғылым эволюциясындағы парадигмалардың ауысуын, мәселелерін толық түсінуін көрсету; Дүние жүзілік және Отандық шетел тілін оқыту әдістемесінің негізгі принциптері, бағыттары мен идеяларын және әдебиетті оқытуда әдеби жаңаша әдістерді қолдануға қабілеттігін көрсету; Оқытылатын шет тілінің және әдебиетінің негізгі даму кезеңдері мен оқыған тіліне қатысты елдердің социомәдени жағдайын түсінуі және әдеби мәтіндерге сараптама жасай алу қабілетін көрсету; Тілдік ортада еркін тілдік қарым-қатынас жасауға қабілетті екенін көрсету; Шығыстану ғылымының түрлі ғылыми теориялары мен идеяларын сыни талдау, бағалау және салыстыру; жүйелі жолмен алынған және ғылыми саланың немесе кәсіби қызмет саласының қазіргі жай-күйін көрсететін ғылыми білімнің елеулі көлемінің болуын көрсету; тиісті ғылыми саланың өзекті бағыттары бойынша жаңа білім немесе практикалық қосымшалар жасау үшін жобаларды әзірлеу және жүзеге асыру және пайда болған күтпеген проблемалық жағдайлар аясында жобаларды бейімдеу қабілеті.

Сұрақтың мәні бойынша толық жауап қажетті формулалармен, кестелермен, суреттермен және олардың түсіндірмелерімен берілуі тиіс. Оқу материалын толық жүйелі білу және баяндау, қарастырылатын тақырыптың негіздері мен детальдарын сипаттау, мәселенің мәні бойынша қателердің болмауы.

"В" - жақсы: сұрақтардың, үрдістердің, идеялардың және процестердің айтарлықтай түсінігін көрсету керек, – жаңа идеяларды, тәсілдерді және әдістерді құруға елеулі үлес қоса отырып, жоғары деңгейде одан әрі теориялық және/немесе қолданбалы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді жүзеге асыра білу керек; шешендік өнер және диссертациялық жұмысты қорғауда, шығыстану саласы бойынша халықаралық ғылыми форумдарда, конференциялар мен семинарларда көпшілік алдында сөз сөйлеу дағдысының болуы керек.; күрделі және күтпеген кәсіби жағдайларда жеке жауапкершілік пен елеулі дербес бастаманы талап ететін салаларда жұмысқа орналасу үшін қажетті жеке қасиеттер мен жүйелі дағдыларға ие болу.

Сұрақтың мәні бойынша ішінара (немесе беттік) жауап, Елеулі қатесіз; мәселенің мәні бойынша жауап, бірақ елеулі қателіктермен немесе қажетті формулалар, графиктер, суреттер

және олардың түсіндірмелері жоқ. Бағдарламалық материалдың көп бөлігін саналы түрде баяндау, елеусіз қателіктердің болуы.

"С" - қанағаттанарлық: жауаптар шығыстану саласы бойынша қабылданған білімді, сондай-ақ саяси және шығыс тілін зерделеудің әртүрлі Жалпы ғылыми және нақты-ғылыми тәсілдері мен әдістерінің мәселелерін түсінбеуі туралы куәландырады. Зерттеу және практикалық жұмыстарды оңайлату үшін ақпараттық технологияларды пайдалану, антропогендік процестерден туындаған мәселелерді талдай алмау, шешу жолдарын іздеу, кешенді басқару және өзгерістерді бақылау, қорытынды жасау дағдылары ғана бар.

Жауап толық емес (30%) көптеген елеулі қателіктері бар материалды баяндау (жауап бар, бірақ мәселенің мәні бойынша емес, яғни пән бағдарламасының басқа мәселесі бойынша жауап).

"D" - қанағаттанарлықсыз: жауаптан бас тарту немесе жауаптар проблеманы түсінудің толық жоқтығын куәландырады. Шығыс тілін оқытудың жаңа әдістері, проблемалары, проблемаларымен байланысты идеялар мен ойларды түсіну және пайдалану.

Емтихан билетінің сұрағына әрбір жауап 100 баллдық шкала бойынша бағаланады. Кешенді емтихан үшін қорытынды баға барлық жауаптар үшін орташа арифметикалық баға ретінде шығарылады.

Емтихан комиссиясы магистранттардың жауаптарын талқылауды және түпкілікті бағалауды жабық отырыста өткізеді, қорытынды бағаны – баллмен көрсетілген "өте жақсы", "Жақсы", "Қанағаттанарлық", "Қанағаттанарлықсыз" анықтайды.

Бағалау белгіленген тәртіппен мемлекеттік аттестаттау комиссиясы отырысының хаттамалары ресімделгеннен кейін сол күні жарияланады.